

БУРЯАД ОРОНОЙ КОЛХОЗНИГУУДАЙ КОНФЕРЕНЦИ

1969 оной октябриин 29. Үглөөнэй 10 сагта Буряадай оперо ба баледэй театр соо республикын колхоз бүхэнһөө ерэһэн делегадууд, хүдөөдэ хамтын ажал байгуулалсаһан, бэхижүүлэлсэһэн буурал сагаан толгойтой үбгэд, хүгшэд, суута ажалаараа шалгарһан түрүүшүүл, колхозуудай, аймагуудай, республикын партийна, соведэй, хүдөө ажахын органуудай хүтэлбэрилэгшэд сугларба.

Республикын колхознигуудай конференциие Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ, Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Ж. Б. Ванкеев нээгээ.

Конференциин зүбшэхэ зүйл хоёр асуудалаар баталагдаа: 1. Колхозой Жэшээтэ шэнэ Уставай проект тухай. 2. Колхознигуудай бүхэсоюзна 3-дахи съездэ делегадуудые һунгаха.

Түрүүшын асуудалаар КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. Модогоев элидхэл хээ.

Һүүлээрнь элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ захалба. Эгээн түрүүлэн Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Л. Б. Раднаев үгэ хэлээ. Үгэ хэлэгшэдэй дунда Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэн, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Б. З. Поздеев, Бэшүүрэй «Победа» колхозой түрүүлэгшэ В. В. Смолин, Яруунын аймагай «Коммунизм» колхозой хонишон Ц.-Ц. Цыденжапова болон бусад бии.

Конференци үргэлжэлһөөр.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 255 (12157)
1969 оной
октябриин 30,
четверг

Сэн 2 мүнгэн

...ГЖЭЛТЫМ ЗАМ

...Буряад ороной нислэл Улаан-Үдэ хотодо республи... ...удай конференци нээгдэбэ. Саяан уулын хормойһоо ...мүрэн хүрэтэр нэмжыһэн үргэн дэлгэр нютагууд... ...ын артель бүхэнһөө делегадууд—эрхимэй эрхим хү... ...раад, колхозой Жэшээтэ шэнэ Уставай проект зүбшэн...

...айхабтар ехэ политическэ, ажахын удха шанартай ...дэ, колхозой Жэшээтэ Уставай проект дотор манай ...оодо республикымнай колхозуудай түүхын богонихон ...һан гайхамшаг амжалтанууд согсологдожо, комму... ...м хамтын ажалшадта заагдана ха юм.

...байгуулалта—совет социалис обществын шухала ху... ...нэ хадаа В. И. Ленинэй хараалһан, түүхын хүгжэл... ...н, таряашадай хүсэл эрмэлзэлдэ тааруу, коммунизм... ...уи—гэһэн үгэнүүдээр шэнэ Уставай проект захална.

...ашадай үндэһэн шэнэ хуулиин проект манай республи... ...колхознигуудай дунда зүбшэн хэлсэгдээд, аймаг бүхэндэ ...игуудай суглаан дээрэ харагдажа, хаа хаанагүй ха... ...дэһэн, колхозуудай мүнөө үеын байдалда зохихо ...ээгдэһэн байна. Тиихэтээ хамта һонирхолтой олон ...оруулжа, Уставай проектые улам тодорхой, һонор ...оно. Энэнь тон һайшаалтай, колхозой гэшүүдэй эрдэм ...рэн түрынгөө табиһан зорилгонуудые гүнзэгыгөөр ... гэршэлнэ.

...публика дотор колхозуудай олоор байгуулагдажа за... ...шо дүшөөд жэл үнгэрбэ. Энэ хугасаа дотор кол... ...игуудай Бүхэсоюзна 2-дохи съездын (1935 он) бата... ...дөө ажахын артелиин Жэшээтэ Устав баримталжа, кол... ...номико хүгжэн һалбараа, колхознигуудай һуудал бай... ...р бэшэ болотороо хубилаа.

...үе соо республикымнай колхозууд социалис хүдөө ажа... ...дирнятинууд болонхой. Мүнөө колхоз бүхэндэ дунда ...гектар тарлалан, 13 мянга гаран толгой адууһа мал, ...ус бүридөө дундуур жэшээгээр 15 мориной хүсэтэй), ...о бүхэн жэлдээ миллион түхэригэй продукци үйлэд...

...ымнай колхозуудай үйлэдбэриин гол һалбари — адуу... ...толгой эрид олошоржо, ашаг шэмэнь ехээр дээшэлээ ...ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай урда тээхи 1940 ...дай үнеэн бүриһөө жэлдээ минл 357 килограмм һүн ...бал, нёдондо тэрэнь 1521 килограммда хүрөө.

...алай хүгжэхэ бүри колхознигуудай һуудал байдал ...р болоно, культурна эрилтэнь дээшэлнэ. Мүнөө соё... ...ан жэлэй, дунда һургуули гэхэ мэтэ колхоз бүхэн... ...шэг мэдэхэгүй хүниие хүдөөдэ олохонь бэрхэтэй.

...байгуулалтын эгээн ехэ илалтань юуб гэхэдэ, хүдөө... ...д хүмүүжэн дэбжээ. Һаяхан лэ үмсынгөө зээри һа... ...а хараад ябадаг таряашан зоной орондо олоной хэрэ... ...додог, хамтын ажалда һанаа сэдьхэлээ табидаг, эрдэм ...эл шадабаритай хүнүүд урган гараа. Энээниие рес... ...знигуудай конференцидэ делегадуудаар һунгагдаһан ...тар гэршэлнэ. Эдэнэр булта даа—урагшаа һанаатай, ...рэзэ шалгарһан, суутай солотой зон. Жэшээнь, Бэ... ...й «Дружба» колхозһоо ерэһэн һаалишан Цыпылма ...ай Улаан тугай орденоор, механизатор Жамсо Цок... ...орденоор шагнагданхай. Баргажанай аймагай Карл ...жэтэ колхозһоо—Социалис Ажалай Герой Шалсама ...Ленинэй орденто хүтэлбэрилэгшэ Буда Монтоев...

...ымнай колхознигууд түүхэтэ эдэ жэлнүүдтэ шэн... ...аллажа, ушарһан бэрхэшээлнүүдые эрэлхэг зориг... ...аража шадаа. Илангаяа Эсэгэ ороноо хамгаалгын ...үедэ колхозуудай эхэнэрнүүд, үбгэд, залуушуул ажа... ...й эрхилжэ гараһан, гүрэн түрэдөө, фронтдоо урдын... ...продукци үгэжэ байһан юм. Тиигэжэ колхозно байгуу... ...хинь үшөө дахин шалгагдаа һэн.

...алай хүгжэлтын бүхы шатануудта Коммунис пар... ...правительствын анхарал, дэмжэлгэ, тодорхой туһалам... ...гэтэй байһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Гансахан һүү... ...туршада колхозуудай экономико хүгжөөхэ, колхозни... ...льна талаарнь урмашуулха тухай КПСС-эй ЦК-гай ...эдэ хэдэн тогтоол гараһан, болото хэмжээнүүд бэс... ...йна. Колхозой Жэшээтэ шэнэ Уставай проект хадаа ...ельствын энэ анхарал, туһаламжын бодото жэшээ...

...Жэшээтэ шэнэ Уставай проект мүнөө байһанһаа ни... ...тай. Илангаяа һүүлэй жэлнүүдтэ бэелүүлэгдэжэ бай... ...ка хубилалтануудтай нягта холбоотой, колхозуудай ...ын дураар ударидаха эрхыень үргэдхэһэн, үйлэдбэреэ ...гээр эрхилхын тула колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, ...харюусалга нилээд дээшэлүүлһэн, ниитын үйлэдбэри ...үлөө колхозууд болон колхознигуудые материальнаар ...мжээнүүд бэелүүлэгдэнэ.

...Жэшээтэ шэнэ Устав колхозно байгуулалтые саашаа... ...дэ угаа ехэ үүргэтэй байхань дамжаггүй. Тиимэһээ ...эрхим түрүү колхознигууд—конференциин делега... ...Уставай проектые бүрин дэмжээ—колхозуудаа улам ...гоор шухала һанамжа, дурадхалнуудаа оруулжа, суу... ...дээ Колхознигуудай бүхэсоюзна 3-дахи съездэ эль... ...нь элитэ. Конференцидэ амжалта хүсэе.

...ЫРЕНОВ.

ХАРАА, БОДОЛНУУДАЙ ТҮГЭС НЭГЭДЭЛ

Совет-чехословак хамтын мэдүүлгэ

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Советскэ правительствын уряалаар Чехословакиин Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь Густав Гусак (делегациин толгойлогшо), КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, Чехословакиин Социалис Республикын Президент Людвик Свобода, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, Чехословакиин Социалис Республикын Федеральна Правительствын Түрүүлэгшэ Олдржих Черник, Чехословакиин партийна болон гүрэнэй бусад ажал ябуулагшадһаа бүридэһэн Чехословакиин партийно-гүрэнэй делегаци хани ёһоор, албанай хэрэгээр 1969 оной октябриин 20-һоо 28 хүрэтэр Советскэ Союзда айлшалаа.

Чехословак нүхэд Волгоград, Киев ошожо, промышленна хэдэ хэдэн предприятинууд, колхозууд, научна болон соел гэгээрэлэй эмхи зургаануудта хүрөө. Тус делегациие хаа хаанагүй баяр баясхалангайгаар, эхэ дүү ёһоной хүндэмүүшээр угтаа. Совет хүнүүд ЧССР-эй партийно-гүрэнэй делегациие үнэн зүрхэнһөө амаршалжа, социализм байгуулха хэрэгтээ амжалта туйлахыень чехословак ажалшадта хүсөө.

КПЧ-гэй, ЧССР-эй хүтэлбэрилэгшэд, бусад чехословак нүхэд совет хүтэлбэрилэгшэдтэй хамта космодром ошожо, замбуулинай ба сэрэгэй элдэб түхэлэй техникэтэй танилсаа, ракетэнүүдэй дэгдэн гараха үедэ байлсаа.

ЧССР-эй партийно-гүрэнэй делегаци Москвада байха үедөө Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Л. И. Брежнев (делегациин толгойлогшо), КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев болон бусад тушаалтадһаа бүридэһэн Советскэ Союзай партийно-гүрэнэй делегацитай уулзажа, хэлсээнүүдые хээ.

Хэлсээнүүд аха дүүгэй, хани ёһоной, бэе бэедээ этигэлсэлгын, хүндэлэлгын, үнэн сэдьхэлэй оршон байдалда үнгэрөө гээд совет талаһаа нүхэд Л. И. Брежнев Н. В. Подгорный, А. Н. Косыгин, чехословак талаһаа нүхэд Г. Гусак, Л. Свобода, О. Черник гэгшэдэй Москвада октябриин 27-до гараа табиһан Совет-чехословак хамтын мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Социализм улам бэхижүүлхэ гэһэн хамтын хүсэл, этигэл найдабари, хани ёһоор харилсан туһалалсалга, дэмжэлсэлгэ, интернациональна эдэбхитэ талархал, адли эрхэтэй, бэеэ даанхай байдал, дотоодынгоо хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй, сүлөөтэ байдалаа хоёр талаһаа хүндэлдэг ябадалые хэлбэришэгүй үндэһэ һуури болгоһон совет-чехословак харилсаа бүхы талаарнь бүрин хүгжөөхэ арга замые сэгнэлгээр тон адли һанал бодолтой байһан ушар хэлсээнүүдэй үедэ элирхэйлэгдээ.

Социалис экономико, хоёр ороной хоорондын экономическа харилсаа холбоо хүгжөөхэ асуудалнууд хэлсээнүүдэй үедэ нилээд ехэ һуури эзэлээ. Энэ харилсаа холбоон хоёр ороной арадуудай гол аша туһада зорюулагдана. 1960 онтой сасуулбал, эд товар абалсалга мүнөө 1,8 дахин, тэрэ тоодо машина болон түхеэрэлгэнүүдые харилсан худалдалга 2,3 дахин нэмээ.

1975 он хүрэтэрхи үе соо арадай ажахын түсэбүүдые тааралдуулан хараалха тодорхой асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Чехословак нүхэдэй хүсэлэнгүүдые хараада абажа, Советскэ Союз урид хараалагдаһан хэмжээнһээ гадуур нефть, шэрэм, хлопок, Чехословакиин промышленностьда хэрэгтэй бусад зарим эдлэл хэрэгсэлнүүдые, ЧССР-тэ тон шухала түхеэрэлгэнүүдые худалдалгаяа нэмээхэ болоо.

Совет тала удаан хэрэглэгдэдэг эд товар 1970 ондо нэмэжэ үгэхөөр. ЧССР-тэ мүнөөдөө хомор зарим эд товар гадаадын дэлгүүр дээрэһээ худалдан абахадань туһалха гэжэ зүбшөөрөө.

Ядерна энергетикын талаар харилсаа холбоогоо үргэдхэхэ гэжэ хэлсэгдээ. Прагадахи метрогой барилгада Советскэ Союзай үзүүлдэг туһаламжа нилээд үргэдхэгдэхэ.

Экономическа харилсаанай үргэдхэгдэхэдэ, ЧССР-тэхи машина бүтээдэг предприятинуудай машинанууд, түхеэрэлгэнүүдые совет захилнуудаар хүсэд, ашаг үрэ ехэтэйгээр хангаха арга олгохо.

Мэдүүлгэ соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, Советскэ Союзтай экономическа болон научно-техническэ харилсаа холбоон Чехословакиин арадай ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэдэ шухала удаан болзоройн, тогтууритай арга нүхэсэл сэхэ шууд хангана гэжэ чехословак талаһаа онсолон тэмдэглэбэ.

СССР-эй, ЧССР-эй гүрэнэй зургаанууд болон олонниитын эмхинүүдэй хоорондохи харилсаа холбоое саашадань үргэдхэхэ, гүнзэгырүүлхэ, областьнууд, городууд, районуудай хоорондохи холбоое хүгжөөхэ, заводуудай, колхозуудай, эмхи зургаануудай коллективүүдэй хоорондохи хани барисаае улам үргэдхэхэ гэлсээ.

Советскэ Союзай, Чехословакиин болон бусад аха дүү оронуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хани барисаае, бата нэгэдэлтэ харилсаа холбооё хоёр тала ехэ удха шанартайда тоолоно. Энээнтэй тааралдуулан, Чехословакиин Арадай армиин соединенинүүдэй, ЧССР-эй газар дээрэ саг зуура ошоод байһан совет сэрэгүүдэй хоорондохи харилсаан ба хани барисаан улам ехээр хүгжөөгдэхэ.

Эрдэм наука, соёл культура, искусство, гэгээрэл, кино, хэблэл, радио, телевидени, элүүрые хамгаалга, спорт болон туризмын талаар холбоогоо үргэдхэхэ, харилсаагаа саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ хоёр талаһаа туһа хүргэхэ.

Түүхын дүй дүршэлые үндэһэ болгон, Советскэ Союзтай хани барисаагаа бэхижүүлхэ гээшэ Чехословакиин арадуудай социалис патриотизмын гол хубинь болоно гэжэ тэмдэглээ.

Аха дүүгэй холбоогоо бэхижүүлхэ, социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай нэгэдэлые нягтаруулха, хүсэ шадалайнь хүгжэн бадаралгада али болохоор туһалха гэжэ эрид шууд шиидэнхэй байһанаа хоёр ороной партийно-гүрэнэй делегацинууд мэдүүлбэ.

Хэлсээнүүдэй үедэ хоёр ороной партийна, гүрэнэй ажабайдалда хабаатай асуудалнуудаар мэдээсэлнүүдые абалсаа.

Коммунис байгуулалтын ойрын ба саашанхи хараа түсэбүүдые бэелүүлхэ, экономико, эрдэм наука, соёл культурын хүгжэн һалбаралга хангаха зорилготой Советскэ Союзай арадуудай оролдолго тухайда совет хүтэлбэрилэгшэд хөөрэбэ.

Чехословак хүтэлбэрилэгшэд партиин хүтэлбэрилхы үүргэ бэхижүүлхэ, баруунай оппортунис үзэл бодолтой хүнүүдтэ эсэргүү тэмсэлээ эсэстэнь хүргэхэ, социалис ёһоной ниитын харилсаа бэхижүүлхэ, социалис демократи нарижуулха, национальна политикада марксистско-ленинскэ гол ёһонуудые бэелүүлхэ, экономикодохи бэрхэшээлнүүдые усадхаха, арадай ажана байдал хүгжөөхэ асуудалаар КПЧ-гэй ЦК-гай байгша оной апрелиин, майн, сентябриин пленумүүд дээрэ баталан абтаһан хараа бодолнуудай ямараар бэелүүлэгдэжэ байһан тухай совет делегацида мэдээсээ. Иимэ хараа бодол марксистско-ленинскэ гол ёһонуудай илан мандахын түлөө, урда тээнь үзэгдэдэг байһан алдуу дутуунууд, хазагайралтануудые усадхахын түлөө тэмсэлэй гэршэ тэмдэг болоно. 1968 оной январьда КПЧ-гэй ЦК-гай баталан абаһан шиидхэбэринүүдэй таарамжатай талые хүгжөөхэ хэрэгтэ энэнь зорюулагданхай. КПЧ-гэй энэ политическэ хараа бодолые бүрин ойлгожо, дэмжэжэ байһанаа совет делегаци элирхэйлээ.

Чехословакидахи 1968—69 онуудай үйлэ хэрэгүүдэй үрэ хойшолонгууд хадаа социалис байгуулалтые таһалдуулха, социалис оронуудай хани нэгэдэлэй хүгжэлтэдэ һаад хэхэ, тэрэнэй зарим бүлэгүүдэй хоорондын холбооё һуларуулха, социалис оронуудай эб эе таһалха һэдэлгэнүүдэй империализмын зүгһөө таһалгаряагүй хэгдэжэ байдагые гэршэлнэ гээд хоёр тала нэгэ һаналтайгаар тоолоно гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ. Чехословакида болоһон үйлэ хэрэгүүд социализмын дайсадай стратеги ба тактикые элишэлнэ, шиидхэгдэхээр болоһон зарим тэды бэрхэшээлнүүд, дутуу дундануудые Коммунис партиин хүтэлбэрилхы үүргэ бууруулхын тула, социалис байгуулалтын үндэһэ һуури һандаахын тула хэрэглэхэ гэжэ эрмэлзэдэг байһыень элишэлээ.

1968 оной августын түгшүүрилтэ үдэрнүүдтэ аха дүү социалис табан ороной бэелүүлһэн ябуулгануудые интернациональна талархалгын хэрэг, социализмда эсэргүү контрреволюционно хүсэнүүдэй харгые хаалгада туһалһан ябадал мүн гэжэ Чехословакиин делегаци КПЧ-гэй ЦК-гай сентябриин пленумэй, ЧССР-эй хуули гаргадаг ба засагай дээдэ зургаануудай шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулан сэгнэнэ гэжэ мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ. Социалис туйлалтануудаа хамгаалга, дэмжэлгэ ба бэхижүүлгые бүхы аха дүү оронуудай хамтын интернациональна уялга мүн гэжэ Советскэ Союз болон Чехословаки Братиславска мэдүүлгэтэй түгэс зохилдуулан тоолоно. Арадуудай амгалан тайбан, зохёон байгуулхы ажалай аша туһада зорюулан, империализмын ба бусад бүхы хархис хүсэнүүдэй контрреволюционно аашануудта эсэргүүгээр бусад аха дүү оронуудтай хамта харюу үгэхэ гэжэ эрид шиидэнхэй байһанаа Советскэ Союз ба Чехословаки элирхэйлбэ.

ЧССР-эй баруун хилые хамгаалгын, тэрэнэй национальна оршон байлгада, гүрэнэй сүлөөтэ байдалда али тухай ехэ удха шанартай байһыень чехословак арад германска империализмын ба реваншизмын аюулда эсэргүү тэмсэлэй түүхэтэ дүй дүршэлһөө эли тодоор ойлгонхой. Гэхэтэй хамта энэ хилэ, тэрэнэй бата бэхи байлгань Европодо эб найрамдал, аюулгүй байдал хангаха гол нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоно, тиихэтэй хамта бүхы социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай баруун зүгтэхи сахюул болоно гэжэ Чехословакиин арадууд мэдэнэ. Энэ талаар абажа харабал, ЧССР-эй территори дээрэ совет сэрэгүүдэй саг зуура байха тухай договор шухала удха шанартай байна. Бүгэдын дайсан — империализмда эсэргүү тэмсэлэй талаар Советскэ Союзтай, бусад социалис оронуудтай Чехословакиин түгэс харилсаан ба нягта холбоон Чехословакиин бүрин сүлөөгэй эшэ нүхэсэл, национальна аюулгүй байдалай ба социалис хүгжэлтынь бата найдабари болоно гэжэ ЧССР-эй партийно-гүрэнэй делегаци мэдүүлбэ.

Советскэ Союз ба Чехословаки социализм, коммунизм байгуулхын тула таарамжатай зохид эрхэ байдал хангаха, арадуудай амгалан тайбан, сүлөөтэ байдалай түлөө, империализмын ээрхэг түримхэй политикада эсэргүүсэн тэмсэхэ зорилготой зүблэрмэл хараа шугам уласхоорондын асуудалнуудаар баримталан бэелүүлнэ гэжэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай эмхидэл бэхижүүлхэ, олон талын ба хоёр талын харилсаа улам гүнзэгырүүлхэ, нарижуулан һайжаруулха хэрэгтэ туһа хүргэлгые хоёр талынхид арюун уялгамнай гэжэ тоолоно. Варшавска договорой эмхиин обороннo хүсэ шадалые улам шангадхалгада урда мэтээр буурашагүй анхарал хандуулха байха.

Экономико хүгжөөхын, орон бүхэнэй, хани нэгэдэлтэ бүхы социалис оронуудай ниитын үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхын тула шухала социалис интеграци саашань хүгжөөхэ зорилгоор Экономическа Харилсан туһалалсалгын Соведэй XXIII тусхай сессиин шиидхэбэрине СССР, ЧССР хэлбэришэгүй бэелүүлхэ.

СССР ба ЧССР, КПСС болон КПЧ дэлхэйн социалис оронуудай нэгэдэлые марксистско-ленинскэ һургаалай үндэһөөр бэхижүүлхын түлөө тэмсэнэ, социалис оронуудые задаргаха гү, али эдэнэй хоорондо этигэлсэхэгүй ябадал гаргаха зорилготой али бүхы ябуулгые буруушаана. Социалис оронуудай холбоо, харилсаа һуларуулбал, империализмда туһа хүргэхэ болоно.

США-гай үргэлжэлүүлжэ байгаа ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү, өөрынгөө сүлөөтэ байдалай, бэеэ даанхай байха эрхын түлөө вьетнам арадай үнэн зүб тэмсэлые саашадаашье бүхы аргаараа дэмжэхэ гэжэ Советскэ Союзай, Чехословакиин эрид шиидэнхэй байһаниинь мэдүүлгэ дотор лаблан дурдагдана, Израилиин ээрхэг түримхэй аашада эсэргүү араб арадуудай тэмсэлые талархан дэмжэхэ тухай мэдүүлэгдэнэ. Азиин, Африкын ба Латиин Америкын арадуудай национальна талаараа сүлөөрхын, политическэ, экономическа талаараа бэеэ даадаг байхын түлөө тэмсэлые СССР, ЧССР бүрин дэмжэхэ, али али талада ашагтай туһатай холбоо барисаа хүгжөөхэ, тэдээндэ туһаламжа үзүүлэгдэхэ гэжэ хэлэгдэнэ.

Советскэ Союз ба Чехословаки амгалан тайбан политика баримталан бэелүүлхэтэеэ хамта, Европын аюулгүй байдал хангалгые хододоо ехэ удха шанартайда тоолоно. Аюулгүй байдал хамтаараа хамгаалха гурим тогтообол, Европодо бата бэхи эб найрамдал хангагдажа болохо гэжэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Варшавска договорто хабаатай оронуудай Будапештын хандалга дотор дурадхагдаһан, ниитэевропын зүблөөндэ бэлдэхэ ба тэрэниие үнгэргэхэ хэрэгтэ СССР ба ЧССР эдэбхитэйгээр туһалха байха. Тиимэ зүблөө үнгэргэхэ арга боломжо мүнөө бии.

Уласхоорондын хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлэй, илалтануудай олон жэлэйнь дүй дүршэлһөө, хэдэ хэдэн хэсүү туршалгануудай үрэ хойшолонгуудһаа харахада, ниитын байгуулалта болоһон социализм марксистско-ленинскэ партиин хүтэлбэреэр лэ илалта туйлажа, батажан мандажа шадаха байна гэжэ тэмдэглэгдэнэ.

Советскэ Союзай Коммунис парти, Чехословакиин Коммунис парти, Совет Социалис Республикануудай Союз, Чехословакиин Социалис Республика социализм, коммунизм байгуулгын зам ба онол аргануудые адляар ойлгоно. Коммунис партинуудта, социалис оронуудта эсэргүү үзэл сурталай һүйдхэлтэ ябуулгануудые коммунизмын дайсадай улам ехээр эмхидхэжэ байһан мүнөөнэй оршон байдалда суртал бодолой-хүмүүжүүлгын хүдэлмэреэ улам шангадхан, коммунизмда харша али бүхы ябуулганuудта эрид шанга харюу үгэхэ шухала гэжэ КПСС, КПЧ тоолоно.

КПСС ба КПЧ капиталай оронуудтахи хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе дэмжэн талархана, национальна ба социальна дарлалтада эсэргүү ажалшадай тэмсэлые дэмжэнэ. 1969 оной июнь соо Москвада болоошо Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй сэгнэлтэнүүд, тобшололнуудые хүтэлбэри болгон, бүхы дэлхэйн коммунистнуудай дайшалхы ёһоор һаналаа нэгэдэлгые улам үргэдхэхэ, империализмда эсэргүү дэлхэйн фронт бэхижүүлхын түлөө тэмсэхэ гээшэ арюун уялгамнай гэжэ КПСС, КПЧ тоолоно.

Партинууд хоорондын холбоо барисаае бүхы хэмжээндэ: партинуудай Центральна Комитедүүдэй хоорондо, обкомуудай, горкомуудай, райкомуудай, тус тус партийна эхин организацинуудай, хэблэлэй органуудай, соёл сурталай эмхи зургаануудай хоорондо хүгжөөхэ шухала гэжэ КПСС, КПЧ тоолоно. Советскэ Союзай, Чехословакиин коммунис партинуудай хоорондохи нягта холбоо барисаан хоёр ороной хоорондын харилсаандахи этигэл найдабариин, хани барисаанай гол нүхэсэл болоно.

КПСС ба КПЧ Ленинэй захяа заабаринуудта хэлбэришэгүй үнэн байдагаа, өөһэдынгөө ажал ябуулгада, партинуудай хоорондын харилсаанда интернационализмын ленинскэ гол ёһонуудые сэхэ шууд баримталан бэелүүлхэ, оронуудайнгаа арадуудые коммунизмын илалта тээшэ хүтэлхэ гэжэ эрид шиидэнхэй байһанаа пролетариадай революциин агууехэ сэсэн мэргэн ударидагша В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй урда тээхэнэ элирхэйлэн мэдүүлнэ.

* * *

1943 оной декабриин 12-то, фашизмда эсэргүү хамтын тэмсэлэй ябуулагдажа байха үедэ, Советскэ Союз Чехословаки хоёрой хоорондо баталагдаһан, 1963 оной ноябрь соо болзоройнь һунаагдаһан, хани барисаатай, харилсан туһалалсадаг, дайнай һүүлээр холбоо барисаатай байха тухай договортоо үнэн байжа, арадуудайнгаа хани барисаае, аха дүүгэй холбооё саашадань бэхижүүлхэ зорилгоор, дайнһаа хойшонхи үе соо совет-чехословак хани харилсаанай ехээр хүгжэһэн хэм хэмжээндэ таарахаар, хани барисаан, харилсан туһалалсалга, холбоон тухай шэнэ договор баталжа, гитлеровскэ булимтарагшадһаа Чехословакиин сүлөөлэгдэһөөр 25 жэлэй ойе тэмдэглэхэ гээд хоёр делегаци нэгэн һаналтайгаар шиидхээ гэжэ хэлэгдэнэ.

Советскэ Союзай делегациие Чехословакида албанай хэрэгээр айлшалхынь тула эльгээхэ уряал КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ КПЧ-гэй Центральна Комитедэй, ЧССР-эй Президентын, ЧССР-эй Правительствын үмэнэһөө ЧССР-эй партийно-гүрэнэй делегаци дамжуулба. Энэ уряалые баясхалантайгаар зүбшөөгдэн абтаа.

СССР-эй, ЧССР-эй партийно-гүрэнэй делегацинууд эндэ хэгдэһэн хэлсээнүүдээр хоёр талын адли хараа бодолнуудтай байһанданa ханаһанаа элирхэйлэн мэдүүлбэ.

(ТАСС).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхознигуудай конференциин хүдэлмэридэ хабаадалсаһан Баргажанай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд (зүүн гарһаа), Э. Ц. Надмитова, В. М. Цыдыпов, З. З. Хайдароова, колхозой түрүүлэгшэ В. А. Будаев, XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой механизатор С. У. Гомбоева.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

ШЭНЭ УСТАВ

...мүнөө
...р бэшэ.
... үглөө
...ад жэшэ.
...н таряашан
... тонгойно.
... саашаа
... орбойно).

...од үзыт
...байхаб.
... бурьялаад,
... гайхал.

Колхозой үндэһэн хуулиин
Хаба үргэһэн Устав лэ.
Наран өөдэ дугшуулһан
Наһанай арюун хүсэн лэ.

Газар, уһаа эдлэжэ,
Гасалангүй һуужал даа.
Жаргалай гуламта бэлдэжэ,
Жагсаал болон дуулаял даа.

Һүн далай шэнгеэр
Һү ехээр һаахабди.
Уула талаяа бүрхөөмөөр
Үхэр малаа үдхэхэбди.

Шэнэ Уставай хүсэн
Шэн габьяа үргэнэ.
Бүгэдэ манай ажалые
Баян тээшэнь хүтэлнэ.

Буряад оронойм ажалшад
Булта зүбшэн хөөрэлдөө.
Сэсэн Устав һайшаажа,
Сэдьхэл зүрхөөрөө юрөөгөө.

Багша Ленинэй һургаал
Байдал соомнай ханхинаха
Таряашан хүнэй магтаал
Тала дайдаар зэдэлнэ.

КОЛХОЗНО БАЙГУУЛАЛТА—ТАРЯАШАДАЙ КОММУНИЗМДА ОРОХО З

НЮТАГ НУГАЯА СУУР-ХУУЛНА

Тээсгэн октябрь hарын эхэр Галуута-Нуурай нүүрhэшэдэй сёёлой байшан соо болоhон артелиин Уставай проект зүбшэн хэлсэхэ аймагай колхознигуудай суглаанда Ноёхоной XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоhоо 57 түлөөлэгшэд ерэhэн байна. Тэдэнэй 15-ниинь колхозой эмхидхэгдэhэн түрүүшын үдэрhөө мүнөө хүрэтэр хүдэлжэ ябаhан хүнүүд.

Анха түрүүн хооhон талада хамтын ажал эмхидхэжэ, нилээд хүшэр хүндэ сагые дабажа гараhан, шэнэ байдалай эхи табиhан эдэ буурал толгойтой болоhон үбгэд, хүгшэд тухай тобшохоноор хөөрэхэ хүсэл түрэнэ.

Нютаг нугадаа хүндэтэй Дамдин Самьяевич Цоктоев үндэр наhатай болоhоншье hаа, амаралтада гараагүй, жэл бүхэндэ сабшалан дааажа абаад, уhалжа, үтэгжүүлжэ, үбhэ ногооной үндэр баян ургаса абадаг. Эрхим ажалайнгаа түлөө ВДНХ-гай медальда хүртэнхэй.

Гансашье Ноёхон нютагтаа бэшэ, бүхы аймаг соогоо түрүү тугалшадай нэгэн гэжэ суутай Хандацу Цыдыпова, шадамар бэрхэ малшан Дамби Гомбоев, хонишон Очир Буянтуев болон бусадай алдар нэрэ айл аймагтаа суутай, хүн зонойнгоошье дунда хүндэтэй.

Мүн эндэ Ленинэй орденоор шагнагдаhан hаалишан Хандацу Жадамбаевна Цацаева, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Мария Цыденовна Цыбенова гэгшэд жэлhээ жэлдэ колхозойнгоо малшадай мүрысөөнэй манлай барижа ябадаг. Мүнөөшье тэдэнэр В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлдэ, мүн колхознитуудай бүхэсоюзна съездые угтуулан, баhал эдэбхи хэшээл ехэтэйгээр ажаллана.

— Манай Хандацу Жадамбаевна ёhотойл «алтан гартай» хүн гээшэ даа,—гэжэ нютагайнь зон нүхэр Цацаевае магтан хөөрэлдэдэг.

Нээрээшье тэрэниие «алтан гарта» гэжэ дэмы нэрлэнэгүй. Хандацу гуша hайса гаран жэлдэ түрэл колхоздоо hаалишанаар хүдэлжэ, хэды ехэ hү hаагаа, хэды олон тугал түлжүүлээ гээшэб! Тооложо барахань бэрхэтэй. Энэ жэлэй үнгэрhэн юhэ hара соо үнеэн бүриhөө 3000 шахуу килограмм hү hаагаад, аймагайнгаа ажахынуудай үүлтэртэ малай фермын hаалишадай мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

Мария Цыбенова Хандацуда орходоо наhаар залуушье hаа, баhал эрхим hайн ажалаараа хүн зонойнгоо дунда хүндэтэй. Энэ хонишон жэл бүхэндэ хурьга олоор түлжүүлжэ, ноhо элбэгээр хайшалдаг. Энэ жэлдэшье хонидоо эрхим тарган болгонхой, үбэлжэлгэдөөшье hайнаар бэлдээ.

— Иимэл үнэн сэхэ, hайхан сэдьхэлтэй, эсэхэ сусахые мэдэнгүй, хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлдэг хүнүүднайл — колхозой эгээл үнэтэй, юугээршье сэгнэшэгүй ехэ баялигнай гээшэ. Тэдэнэй оролдосото ажалай ашаар лэ артельнай улам баяжажа, ажабайдалнай үдэрhөө үдэртэ хүхюун сэнгэлиг хүгжэнги болоно,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Н. Ц. Хайдапов хөөрөө hэн.

Тэрэнь тон зүб лэ байна. Абэ эжы, аха зонойнгоо үнэн шударгаар хүдэлжэ байхадань, колхозой залуушуул баhал жэшээ абажа, тэдэнэй хэжэ байhан hайн hайхан хэрэгые үргэлжэлүүлхэ, колхозойнгоо нэрэ хүндые дээрэ үргэжэ ябаха гэжэ оролдоноод. Залуушуулай дундаhаа hаалишад басагад Нина Будаева, Янжима Цоктоева, Зинаида Гылыкова, Софья Ринчинова гэгшэдэй нэрэ соло холуур дуулдажа эхилээ.

А. АФАНАСЬЕВ.

Сэлэнгын аймаг.

П. Б. ЖАЛСАНОВА. СЭЛЭНГЫН АЙМАГАЙ К. МАРКСЫН НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗОЙ hААЛИ

— Манай колхоз республика дотороо түрүү ажахынуудай нэгэндэ тоологдодог. Юуб гэхэдэ, артельнай жэл бүри миллион түхэриг олзо доходтой гарадаг, ехэ барилга хэдэг байна. Урдань манай Юрөө нютагта дасанhаа бэшэ юуншье үгы hэн. Бидэнэй эхэ, эсэгэнэр бүхы наhаа баянай барлаг болгожо үнгэргэhэн. Харин мүнөө тэдэнэй үри хүүгэд гүрэн түрэез хүтэлбэрилсэнэбди. Жэшээнь, колхозоймнай түрүүлэгшэ Социалис Ажалай Герой Ж. Б. Ванкеев—СССР-эй Верховно Соведэй депутат.

Тиихэдэ манай ... юрын ажалша хүнэй ... дэрөөр сэгнэгдэнэ ... лэй саада тээ гүрэ... намда Социалис Аж... гэhэн хүндэтэ нэр... байна. Бидэнэр бал... галтай сагта ажаhуу... най колхоз дотор ... яhатан хүдэлнэ. ... дунда буряад, ород ... тар болон бэшэшье ... хаража болоно. И... эбтэй эетэйгээр ажа... набди.

ҮНИНЭЙ КОЛХОЗНИГУУД ХӨӨРЭНЭ

Б.-М. Ц. ЦЫБИКОВ. МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМАГАЙ «ЗНАМЯ ЛЕНИНА» КОЛХОЗОЙ 30-аад ОНЬОО ГЭШҮҮН:

Республикымнай колхознигуудай конференцидэ хэлсэгдэхэ Жэшээтэ Уставай проект хадаа Колхознигуудай хоёрдохи бүхэсоюзна съездhээ хойшолонхи үедэ хүдөө ажахын артельнүүдтэ болоhон гүнзэгы ехэ хубилалтануудые элишэлэн харуулна. Түрэл оронойгоо бүхы баялигай ёhотой эзэн болоhон хадаа, имагтал хамтын ажалай ашаар зол жаргалаа олообди. Энээнэ 1941—1945 онуудаи дайндашье хамгаалжа шадаабди. Дайнай удаадахи жэлнүүдтэ хамтынгаа ажал бүри ехээр арьбадханабди.

Хүдөөгэй ажалшанай hуудал байдал улам бүри hайжаруулхын, соёл гэгээрэлынь хүгжөөхын тула колхозно таряашадай урда мүнөө шэнэ-шэнэ зорилгонууд табигдана. Эдэ зорилгонуудай урагшатайгаар бэелүүлэгдэхын тула парти, правительствынгаа гаргаhан шэнэ дүримые тус конференциин түлөөлэгшэд нэгэн дуугаар hайшааха бээз гэжэ найдагдана.

Б. Б. ПАРАЕВ. ТҮНХЭНЭЙ АЙМАГАЙ «МАЯК» КОЛХОЗОЙ ҮНИНЭЙ ГЭШҮҮН:

Тэбхэр 40 жэлэй саада тээ 35 үрхэтэ айлhаа бүридэhэн «Осоавиахим» гэжэ нэрэтэй хамтын ажал Далахай нютагта бии болсо бэлэй. Тэрэ сагта аймаг дотор байhан 800 гаран ламанар, үмсынгөө зөөри хамтаруулхаяа арсаhан баяд, коёд хамтын ажал гэдэргэнь татахын тула алууршад, дээрмэшэдшье болоод үзэдэг hэн. Теэд «үнэн үгэ арсаланhаа хүсэтэй, үнэншэ хүн алтанhаа үнэтэй» гэжэ буряад арад дэмы хэлсэдэггүй. В. И. Ленинэй үзэл сурталай үнэн зүб байhан дээрэhээ бүгэдые илажа, зол жаргалаа олоjо шадаабди.

hалбаран хүгжэhэн эхэ нютагнай зүб харгыгаар ябаhыемнай гэршэлнэ. Энэ дардам харгыгаа улам үргэдхэжэ, коммунизм тээшэ шуумайн ошохо хараа түсэбөө баталхын тула Москва ошохо түлөөлэгшэдтөө амжалта хүсэнэб.

БАЛТА, ХАДУУРАЙ БАТА НЭГЭДЭЛ

НЭГЭ ЗАМААР

hаядаа Москва хотодо Колхознигуудай бүхэсоюзна 3-дахи съезд үнгэргэгдэхэнь. Энэ түүхэтэ үдэрые ажалай амжалтатайгаар угтахын тула манай Буряад оронойхүдөө ажалшад нилээд оролдожо хүдэлнэ. Тиихэдээ үхэр малаа тобир тарганаар адуулжа, ехэ hү, тоhо абаха гэжэ эрмэлзэнэ. Тэдэнэй хүсэл эрмэлзэл миии hаладаг бэшэ даа. hүүлэй үедэ хүдөөдэ ажалаараа алдаршаhан суута хонишод, hаалишад олоор урган гараа. Үдэр хоногой ошохо тума тэдэнэй бүхы байдал улам hайжарна. Тиимэhээ колхознигууд мяха, тоhо элбэг дэлбэгээр гүрэндөө худалдаха, арад зоноо эдеэ хоолоор хүсэд хангаха гэhэн гол зорилго урдаа табинхай. Иимэ ехэ зорилгые бодотоор бэелүүлхынь тула Буряад оронойзавод, фабрикануудай хүдэлмэрилэд хүдөөгэй ажалшадта ехэхэн туhа хүргэнэ.

Манай судна заhабарилгын заводой хүдэлмэришэд Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ажалшадтай нүхэсэhөөр үнинэй юм. Таряа тариха, хуряаха, хониной хурьгалха үедэ ханинартаа туhа хүргэхөөр хэдэн олон хүдэлмэришэд тиишэ ошодог.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз республикымнай томо ажахынуудай нэгэн. Гуша гаран мянган хонид Баян голой үргэн талые бүрхөөн бэлшэдэг. Энэ колхоз жэл соогоо нэгэ миллионhоо дээшэ түхэригэй олзо оруулдаг. Колхознигуудай гэрнүүд булта шэнээр баригданхай. Түб hууриндань дунда hургуулиин шэнэ байшан, үбшэнтэниие эмшэлхэ больница, тракторнуудые заhабарилха мастерской гэхэ мэтэ баригдаад, ашаглалтада тушаагдаhан юм. Энэ томо байшангууд городойхидол адли халуун уураар дулаасуулагдаха юм.

Манай заводой хүдэлмэришэд халуун уhанай гүйхэ сорго эдэ гэрнүүд соо оруулаад, батарейнүүдые тодхожо үгөө. Мүн тиигэхэдэ таряа хуряаха хүдэлмэридэнь 11 хүн туhалалсаа.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз машинануудтаа хэрэгтэй элдэб олон запчастьнуудые манай заводhоо абадаг. Тиихэдэ үшөө хоёр токарна, нэгэ фрезерно станогуудые тус колхоздо дамжуулан үгөөд, трактор машинануудые заhабарилдаг мастерской соонь тодхоо. Мүн лэ манай заводой соёлой ордоной дэргэдэ хүдэлдэг уран hайханай бүлгэмэйхид шефтээ абаhан колхоздоо зүжэг наада харуулжа, баяр зугаа дэлгэжэ, баранай магтаалда хүртэдэг.

Иигэжэ хото хүдөөгэй ажалшад агуу ехэ багша Ленинэй зааhан замаар, гар гараа барилсан, аха дүүгэй ёhоор бэе бэедээ туhалалсан, гэрэлтэ hайхан коммунизм тээшэ дабшажа ябана.

Н. ЩИТИН,
Улаан-Үдын судна заhабарилгын заводой тагнууршан.
Д. БАЛДАНОВ,
заводой экономист.

ХҮСЭЛЫНЬ ХЭЗЭЭШЬЕ БЭЕЛХЭЛ

Эгээл гурбан жэлэй саада тээ хабар Галиныи наймадахи класс дүүргээд байхадань, эжынь иигэжэ асууба:

— Саашаа hураха гүш, али хүдэлхэ гүш? Юун гэжэ бодоноош?

— Би мэдэнэгүйб. Танайл ... лэhээр болохоб,— гэбэ басаганиинь.

— Үгы даа, ши өөреэл мэдэ, hура. Хүдэлэшье гэжэ шамайе баалахагүйб, яhала ехэ болоо ха юмши.

Тиигэжэ Галина Михайлова өөрынгөө hайн дурааар колхозойнгоо Ташаланай фермэдэ ошожо, hаалишан болоо hэн. Тэрэнhээ урагша олон жэлдэ hаалишанаар хүдэлhэн эжыгээ дахажа, Галя hургуулиингаа хэшээлэй забсарта эхэдээ туhалалсадаг, үнеэдые hааха яhала дуршэлтэйшье болоhон байгаа.

Түрүүшээр эдир залуухан басаганда үглөөгүүр бүрэнхыдэ бодожо, фермэ руу яараха, арба гаран үнеэдые үдэрэй гурба дахин шобторжо гарахань гайтайхан бэлэй. Эсэхэ ядархадаа, «яахаяашье hаалишан болгыт гэжэ байгаад гүйгөө hэмбиб, гэжэ hанахашье саг болоо.

— Үгы даа, түрэл нютагаа, өөрынгөө колхозые орхижо ошохогүйб,—гэжэ өөртөө шиидэнгеэр хэлэдэг hэн. Колхозhоо хулжажа ошоhон зарим үетэн басагадынь уулзаад:

— Галя, хаяыш энэ ажалаа. Город ошоёл. Гоёод лэ, гудамжаар ябахабди. О, hонин даа!— гэлдэхэ.

— Теэд булта нютагаа, ажалаа хаяад ябаа hаамнай, колхозые хэн өөдэ татаха, баяжуулха юм. Мүнөө дээрээ эндэ хүхихэ сэнгэхэ, сүлөө сагаа культурнаар үнгэргэхэ хэрэгтэй бүхы юумэ үгышье hаа, хожом бии болохо. Тэрэниие бидэ залуушуулай өөhэдөөл оролдожо бии болгоогүй hаа, ондоо хэн бии болгохоб,— гэжэ Галина хэлэдэг.

Уданшьегүй Галина Михайлова XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүү hаалишадай зэргэдэ гараа. Тэрэ байгша оной юhэн hарада үнеэн бүриhөө 1700 шахуу килограмм hү hаагаа.

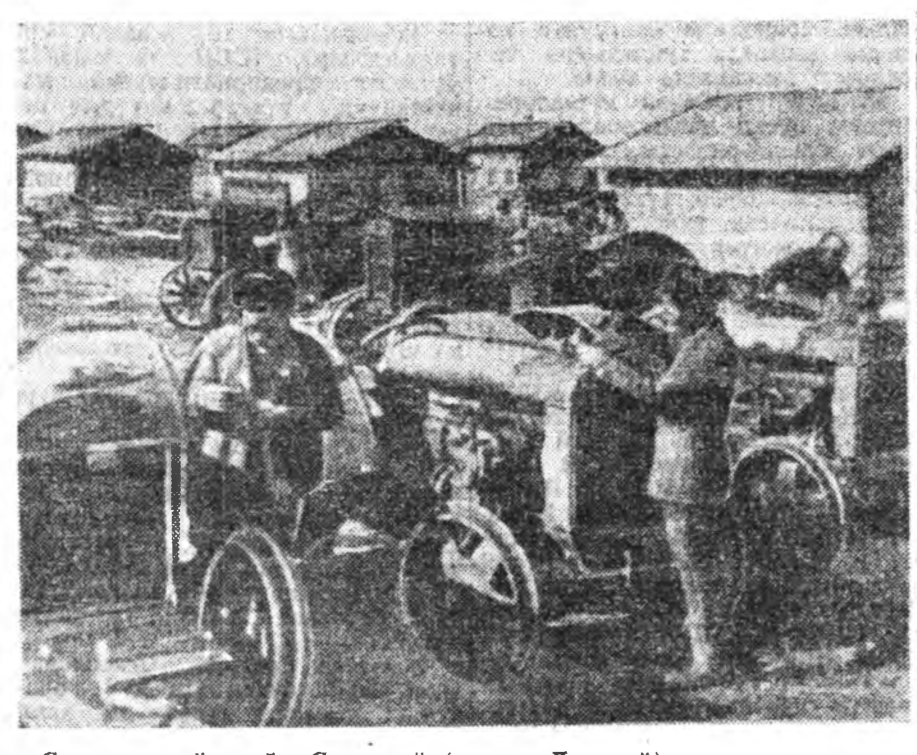
Артелиин Жэшээтэ Уставай проект зүбшэн хэлсэлгын аймагай колхознигуудай суглаан дээрэ түрэл колхозhоо делегат боложо ерээд байхадань Галина Михайловатай уулзаа hэм.

— Зай hаалишанаар хүдэлхэдэ бэрхэтэй, хүндэ гү,—гэжэ асуубаб.

— Бараг даа. Гансал фермымнай ажал оньhожоруулагдаагүй, дутуу дунда үшөөл олон. Теэд хэдыхэн жэл болоод байхада манай фермэдэ бүхы хүдэлмэри машинын хүсөөр хэгдэдэг, үнеэдэй байра соо hаруул сэбэр болохо,— гэжэ тэрэ найдангяар хэлээ hэн.

В. ГОНЧАРОВА.

Загарайн аймаг.

Сэлэнгын аймагай Сталинай (мүнөө Ленинэй) нэрэмжэтэ колхозой кузнецын хажууда байhан тракторнууд (зүүн зураг) ... лагдана. (1930).

Мүнөө колхоз бүхэн хүсэтэ техникээр баяжанхай. Трактор, машинаяа заhабарилха мастерскойгүй ажахы республика дотор ... болонхой. Мухар-Шэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой заhабарилагдаhан тракторнууд (баруун зураг) харуулагдаа...

ВЦСПС-эй СЕКРЕТАРИАДТА

ПРОФСОЮЗУУДАЙ ОЙН БАЯРАЙ ШАНГУУД

В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаhан РСФСР-эй арадуудай үбэлэй IV спартакиадада профсоюзуудай эдэбхитэдэй спортивна бүлгэмүүдэй хабаадаха тухай тогтоол ВЦСПС-эй секретариат баталан абаба.

Үбэлэй сагта олониитын дунда физкультурна хүдэлмэри ябуулхын тула спортивна баазанууд түхеэрэлгэнүүдые саг дары бэлдүүлхэ шухала гээд профсоюзуудай соведүүд болон комитедүүдтэ, спортивна бүлгэмүүдэй соведүүдтэ дурадхагдаа. Санаар ябаха, конькигаар гүйхэ спорт, фигурна hолжоролго, хоккей, бүмбэгэтэй хоккейгээр наадаха хэрэгтэ залуушуулые олоор хабаадуулха шухала байhан тухай тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Профсоюзуудай ДСО-гой спортсменүүдэй амжалтатайгаар хабаадалга хангаhан спортивна бүлгэмүүд, профсоюзуудай соведүүдые шагнахын тула ВЦСПС-эй ойн баярай дурасхаалта гурбан шан тогтоохо гэжэ шиидхэгдээ.

(ТАСС).

Варшавска договорто хабаадагша оронуудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн тухай

Будапештын зүблөөнэй хандалгада гар табиhан социалис гүрэнүүдэй правительствануул — Болгариин Арадай Республикын, Венгриин Арадай Республикын, Германиин Демократическа Республикын, Польшын Арадай Республикын, Румыниин Социалис Республикын, Совет Социалис Республикануудай Союзай, Чехословакиин Социалис Республикын правительствануд нкито Европын зүблөөндэ бэлэдхэлтэй холбоотой зарим асуудалнуудые хаража үзэхын тула гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөө байгша оной октябриин 30-да Прага хотодо зарлаха гэжэ хэлсэбэ.

ЧССР-эй ПАРТИЙНО-ГҮРЭНЭЙ ДЕЛЕГАЦИ ЭХЭ ОРОНОО БУСАБА

МОСКВА. (ТАСС). КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Советскэ правительствын уряагаар хани ёhоор, албанай хэрэгээр манай оронда айлшалан ерэhэн Чехословакиин Социалис Республикын партийно-гүрэнэй делегаци Москваhаа Эхэ ороноо октябриин 28-да бусаба.

КПЧ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Густав Гусак, (делегациин толгойлогшо), КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй Президент, армиин генерал Людвик Свобода, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй Федеральна правительствын Түрүүлэгшэ Олдржих Черник Чехословакиин партийна болон гүрэнэй бусад ажал ябуулагшад делегациин бүридэлдэ ороhон байгаа.

ЧССР-эй, СССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэhэн Внуковска аэродром дээрэ нүхэд Л. И. Брежнев, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорный, М. А. Суслов, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, К. Ф. Катушев болон бусад тушаалтад чехословак ханинарые халуунаар үдэшэбэ.

СОВЕТ-ЧЕХОСЛОВАК ХАНИ БАРИСААНАЙ МИТИНГЬЭЭ

Людвиг СВОБОДЫН ХЭЛЭЬЭН ҮГЭ

Хүндэтэ нүхэр Брежнев!
Хүндэтэ нүхэр Подгорный!
Хүндэтэ нүхэр Косыгин!
Хүндэтэ совет ханинар!
Хүндэтэ москвагайхид!

Манай делегацида, Чехословакиин Коммунис партида, бүхы чехословак арадта зорюулан халуун үгэнүүдые хэлэhэнэйнь түлөө нэн түрүүшээр нүхэр Брежневтэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт.

Танай городто бидэниие хани халуунаар угтаhанайнь түлөө манай делегациин халуун баяр баясхалан таанадта бултандатнай, хүндэтэ ханинар, дамжуулха хүсэлэнтэйб.

Танай эндэ, Советскэ Союзай бусад газарнуудаар аяншалхадаа, бидэнэр гэртээ байhан шэнги мэдэрэлтэй ябаабди гээд таниие найдуулха эрхэтэй байнаб.

Нүхэр Брежневэй хэлэhэнэй ёhоор, манай аяншалгын, манай хэлсээнүүдэй дүнгүүдые согсолhон хамтын документ доро бидэнэр hаяхан гар табяабди. Хэлсээнүүдэй эдэ дүнгүүдээр сэдьхэлээ ханахайбди гээд Чехословакиин партийно-гүрэнэй делегациин үмэнэhөө мэдүүлхэ хүсэлэнтэй байнаб. Эдэмнай ханинарай, нүхэдэй үнэн сэдьхэлэй үнэн сэхэ, хани халуун хэлсээнүүд байгаа. Чехословак, совет арадуудай хани барисаае үшөө ехээр бэхижүүлхэ тухай, манай оронуудай хүгжэлтын аша туhада, манай арадуудай зол жаргалта ажабайдалай аша туhада ягаад үрэ ехэтэйгээр, hайнаар харилсуулха тухай, социалис оронуудай нэгэдэлые саашадань бэхижүүлхэ, коммунис ба хүдэлмэришэнэй уласхоорондын бүхы хүдэлөөнэй нэгэдэлые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ, Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал, аюулгүй байдал саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ ямар аргаар хамтадаа нүлөөлхэ тухай хэлсээнүүд болоно.

Советскэ Союз соогуур аяншалhанаа бидэнэр үсэгэлдэр бусажа ерээбди. Бүхы хараhан юумэмнай, совет хүнүүдтэй манай бүхы уулзалгануул сэдьхэл зүрхэндэмнай мартагдашагүйгөөр хадуугдаа. Заводууд, колхозууд болон научно-шэнжэлэлгын институдуудта ухаалан зохёохы, эрэлхэг зоримгой ажалай бурьялжа байхые хаа хаанагүй бидэнэр хараабди. Бидэнэр эрхим hайн журам, ажалай hайн эмхидхэл, ажалай дээдэ журам; туйлаhан амжалтануудые хараабди. Совет хүтэлбэрилэгшэд мүнөө үеын эрдэм, техникын хүгжэлтэдэ ямар ехэ анхарал хандуулдаг байhандань ямар бэрхэ — эрдэм hургуулитай, сэсэн мэргэн хүнүүдтэ түшэглэдэг байhандань этигэбэбди.

Советскэ Союзай обороны hүртэ хүсэн эрхимээр бэлдэгдэhэн кадрнуудаар, эхэ орондоо заха хизааргүй дуратай хүнүүдээр, интернационалистнуудаар хангагдаhаа гадна, эрхим шанартай техникээр хангагдана гээд космодром ошожо хараха үедөө этигээбди. Энэ hүртэ хүсэниинь манай аюулгүй байдалай, социалис бүхы оронуудай аюулгүй байдалай, дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай ямар найдамтай нүхэсэл байhыень би солдат хүн тула илангаяа түгэсөөр ойлгожо абааб.

Таниие туйлаhан амжалтануудаартнай үнэн зүрхэнhөө амаршаланабди, хүндэтэ нүхэд, Таанарта, эб найрамдалда дуратай дэлхэй дээрэхи түрүү үзэл бодолто бүхы хүсэнүүдтэ хүн түрэлтэнэй ажал ябуулгын бүхы hалбаринуудта шэнэ тологоно амжалтануудые туйлаха замаар ябахыетнай хүсэнэбди

Таниие харахадаа, энэ гоё зал харахадаа, хүндэтэ нүхэд, эндэ, Москвада, совет хүнүүдтэй ондоо уулзалга тухайдаа hананаб. Бүхэславянска комитедэй 1944 оной февральда Колонно зал соо зарлагдаhан славян арадуудай сэрэгшэдэй митинг дээрэ энэ ушар болоhон юм. Бидэ тиихэдэ делегадууд боложо фронтhоо сэхэ ерэhэн байгаабди.

Манай түрүүшын, бэеэ даанхай чехословак бригада Сколово шадар, Киев, Жашко болон бусад хото городуудые сүлөөлэлсэhэн байгаа. Манай сэрэгэй часть Совет Армитай суггаа зэргэлэн, гитлерэй сэрэгшэдэй урдаhаа тэмсэлдэ бодоhон хариин гүрэнэй түрүүшын часть болоhониинь таанадта мэдээжэ.

Бидэниие хани халуунаар угтаhандатнай сэдьхэл зүрхэнhөө уяран баясаа бэлэйбди. Совет Армиин нэгэ зэргэдэ чехословак сэрэгшэдэй дайлалдажа байhандань үнэн зүрхэнhөө баясажа байhанаа совет хүнүүд нюудаггүй бэлэй.

Арад зондоо үнэн сэхэ, Эхэ орондоо дуратай байха хүсэл бидэниие ямараар хүтэлбэрилхэб, тиимэл ёhоороо тэмсэхэбди, ябуулга хэхэбди гэжэ бүхы бригадын даалгабараар би тиихэдэ тангариглаа бэлэйб. Агууехэ, хүсэ ехэтэ совет арадтай аха дүүгэй холбоон, хамтадаа шуhаяа адхажа батадхагдаhан холбоон манай арадуудай hалбаран хүгжэхэ ажабайдалай бата бэхи, хэлбэришэгүй үндэhэ hуури болохынь тула манай бригадын бүхы сэрэгшэдэй үмэнэhөө нэгэ hанал... мэдзэлгэ би тиихэдэ ...

Энэ хүсэл эрмэл... хэ гэжэ этигэнхэй ... гэхэдэ, энээн соом ... дай хүсэл байгаа ... тангаригые үнэн сэх... Фашизмда эсэргүү ... тата тугые танай ... та, манай Эхэ орон... сүлөөлhэн Совет ... 1945 оной алдарта ... хүрэтэр абажа ябаа...

Манай энэ али... хэлэгдэhэн манай ... эрмэлзэлтэй, энээни... тула тэрэ гэhэнhөө ... даа хэhэн бүхы юу... холбоотой. Тиимэ... хэлээ ханангяар ... рюун hайхан ажа... иигэжэ мэдүүлхэ ... чехословак болон ... аха дүүгэй холбоо... болоо, Чехословаки... ажабайдалай ба хү... гын эшэ үндэhэн б... хэншье hалгааж на... хашьегүй!

Мүнөөдэр, тэрэ ... ляар, иимэ үгэнүү... най арадуудай зол ... дүйн хамтын зол ... бархын тула Чех... Советскэ Союзай ... нэгэдэлтэ харилса... хүгжэг, бэхижэг ю...

ҮХЭР Густав ГУСАГАЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

...хэр Л. И. Брежнев!
...хэр Н. В. Подгорный!
...хэр А. Н. Косыгин!
...хэд, хүндэтэ совет

...совет хани барисаан-
...һан, Москвагай ажал-
...лаае Чехословакиин
...ай делегациин зүг-
...р амаршалхыемни,
...ай Коммунис парти-
...ерховно Соведтэ, Со-
...льствада, илангаяа
...лшадта, бүхы аха
...адта Чехословакиин
...иин Центральна Ко-
...ловакиин Социалис
...правительствын, ма-
...ай зүгһөө үнэн зүр-
... ёһоной амаршалга
...үбшөөгыт.

...р ба гайхамшаг һай-
...анай хэрэгээр, хани
...а ерэхые уриһанайнь
...э Союзай Коммунис
...ет гүрэнэй хүтэлбэ-
...ин халуун баясхалан
...үсэнэб. Манай пар-
... делегациин аяншал-
... паотиин ба гүрэнэй
...й хэдэн олон нүха-
...рэнхы асуудалнуу-
...лсэхэ, совет арадай
...итэй, ажабайдалтай
...тай байгаа бшуу.
...алгые угаа туһатай
... байгаа гэжэ бидэ-
...

...юстиис, хүдөө ажа-
...ликые, соёл куль-
...лгадэ. өөһэдынгөө
...улгада совет ара-
...жалта туйлаһыень
...оградта, Киевтэ,
...ай бусад газар ню-
...ан үдэрэй турша соо
...дэнэр үнэмшэһэн

...ханинарта, эгээн дү-
...ууд ба нүхэдтэ айл-
... байһанаа бидэнэр
...азар дээрэ ороһон
...нутаһаа мэдэржэ
...ословакиин Комму-
...ай арад ба гүрэндэ
...р, нүхэрэй ба аха
...тэйгээр хандалгые
...нагүй хүлеэдэг бай-
...овак арадай түлөө-
...шо манай делега-
...үдэй ехэ анхарал-
...дэтэйгээр угтална
...лыемнай гүнзэгы
..., Чехословакиин ба
...й ажабайдалай асуу-
...гы ехээр һонирхол-
...а хаанагүй мэдэр-
... Советскэ Союз соо-
... манай делегациин
... угаа ехэ һонирход-

... дотор бидэнэрэй
...нютагууд совет ара-
...жабайдалда тусгаар
...шанартай байхаһаа
...чехословак арадай,
...ы түрүү үзэл бодол-
...эй угаа ехээр анха-
...аг, хүндэлдэг нюта-
...аатар-город Волго-
... эсэргүүсэн, Евро-
... хэдэг тэмсэлэй һүл-
...онхой. Сталинград
... Армиин туйлаһан
... дэлхэйн хоёрдохи
... эрид ехэ хубилалта
...иа, Чехословакиин
...һон арадуудта эти-
...үрүүлээ, фашизмда
... тэдэниие зориг-
...жуухай фашис гү-
... найдабари боло-

...иев болон Советскэ
... городуудта байха
...үн 1945 оной ян-
... ерэһэнээ би һанаан-
... байгааб. Тиихэдэ,
...осхонууд, һандаргаг-
...д промышленна
...ба соёл культурын
...дые би хаа хаана-
... байгаа һэм. Нацис
... ябуулгаһаа улам-

[illegible]

лөөрэлгын үүргые тэмдэглэхэ, чехословак гүрэнэй ба манай арадай сүлөөтэ ажабайдал һэргээхэ арга олгохын тулада совет хүнүүдэй хохидолдо ороһые ёһолон хүндэлхэ гэжэ манай бүхы орон бэлдэжэ байна. Словацка национальна восстаниин, Карпадта, мүн Дукельскэ дабаан дээрэ болоһон мартагдашагүй сэрэгэй ябуулгануудай 25 жэлэй ойтой дашарамдуулагдан, һаяхан болоһон баяр ёһололой үедэ манай арад сүлөөлэгдэһэнэйнгөө түлөө Советскэ Союзда гүнзэгы ехэ баясхалан хүргэжэ, тэрээндэ дурлажа байһанаа, мүн эгээн лэ нягта, али бүхы талын харилсаа холбоо хүгжөөхые эрмэлзэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлһэн байна. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ совет арадай, тэрэнэй Армиин тэмсэл хээгүй һаа, хохидолдо ороогүй һаа, чехословак арад эрхэ сүлөөтэй, Европын ба дэлхэйн бусад олон арад эрхэ сүлөөтэй байжа шадахагүй һэн. Энэ мэдээжэ болоһон, түүхэтэ үнэн ушарые мүнөө, Чехословакиин бэеэ даанхай гүрэн болоһоор 51 жэлэй ойн урда тээ, үшөө дахин дабтажа хэлэхэ шухала болоно.

«Советскэ Союзтай хэтэдээ сугтаа ябаха!» гэһэн уряа лозунг 25 жэлэй урда тээ манай хамтын эрхэ сүлөөгэй түлөө эдэ хүндэ хүшэр байлдаануудай боложо байха үедэ бии болоо һэн. Энэ уряае манай ажалшадай диилэнхи олонхинь дэмжэдэг. Энэ уряагай ехэ удха шанартай, зүб байһыень манай аяншалгын үедэ бидэнэр дахин дахин мэдэрээбди. Энэ уряа түүхэдэ хандаһан ушар болохоһоо гадна, чехословак арадай мүнөөнэй ба ерээдүйн байдал зохёон байгуулха бодото захяа боложо үгэнэ. Советскэ Союзтай хани барисаан ба союзна холбоон манай национальна гүрэн түрын оршон байха гол эрхэ нүхэсэл болоно.

Космодромые харахадаа бидэнэр тусгаар ехээр һонирхообди. Тус һонирхол тухай нүхэр Свобода эндэ хэлээ. Замбуулиинай дайдые шэнжэлэн мэдэлгээр совет наука ба техникын туйлаһан амжалтануудтай тодорхойгоор танилсаха арга боломжо бидэнэртэ манай совет ханинар олгоо. Энэ талаар амжагдаһан туйлалтанууд тухай бидэнэр мэдэжэ абаабди, бидэнэр өөһэдынгөө нюдөөр эдэниие хараха аргатай байгаабди. Эдэ бүгэдэ хадаа совет арадай угаа ехэ шэн зоригто ажалые харуулхаһаа гадна, харин совет наука ба техникэ угаа таарамжатай холбоо барисаа байгуулан дэлхэй дээрэ түрүү зэргэдэ лаб гараа гэжэ гэршэлжэ үгэнэ, социалис хани нэгэдэлдэ, мүн бүхы хүн түрэлтэндэ туһа хүргэдэг энэ һалбариин талаар танай хэһэн ажалай үрэ дүнгүүдээр, түрүүшын социалис гүрэнэй үрэ дүнгүүдээр бидэнэр омогорхонобди.

Ракетнэ техникын талаар болоһон ехэ дэбжэлтын сэрэгэй хэрэгтэй холбоотой байһаниинь оройдоошье нюуса бэшэ юм. Космодромдо манай хараһан ба һонирхоһон юумэнүүд һанаһанһаамнай һургагүй үлүү ехэ байжа, Совет зэбсэгтэ хүсэнүүдэй илагдашагүй түгэлдэр байһанда манай этигэлгые, тэрэшэлэн мүнөө үе сагай хүсэтэ хэрэгсэлнүүдтэй иимэ гүрэнтэй союзник байһанайнгаа түлөө маанадай омогорхолые улам бэхижүүлээ. Энэ хадаа манай гүрэнэй аюулгүй байдалые найдамтайгаар хангахаһаа гадна, харин намдуу тайбан байдал муудуулхые ба СССР-тэхи, социалис хани нэгэдэлэй оронуудтахи амгалан байгуулалтые һаатуулхые хүсэдэг бүхы этэгээдүүдтэ шанга уридшалан һануулга боложо үгэнэ. Энээнтэй дашарамдуулан, бидэнэр хадаа бүхы социалис оронуудые хамгаалхын, бүхы дэлхэйн түрүү ба демократическа хүсэнүүдые дэмжэхын тулада Советскэ Союз ямар ехэ материальна ба финансова гарзада ороноб гэжэ ойлгообди.

Ангинуудта хубаарһан мүнөөнэй дэлхэй дээрэ империализмын зүгһөө тохёолдолдог аюулые хараадаа абалсабди, эдэ баримтануудые оройдоошье хэрэгсээгүй байжа болохогүй. Эдэ баримтануудай дашарамдуулан байдалые амар намдуу түбшэнөөр хэхэ арга чехословак арадта олгоно.

Энэ ушарые хэрэглэн, промышленность, хүдөө ажахы, наука, техникэ ба соёл культурые хүгжөөлгэдэ, ороноо хамгаалха шадабариа бэхижүүлгэдэ ехэ амжалтануудые туйлаһанайнь дашарамдуулан, совет арадые, тэрэнэй Коммунис партиие амаршалнабди, саашадаа шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлахыень бидэнэр хүсэнэбди.

Совет арадай бүхы туйлалтануудые эмхидхэгшэ КПСС совет арадай дунда угаа ехэ хүндэтэй, тэрэнэй политикые совет арадай бүри хүсэдөөр дэмжэдэг байһандань бидэнэр манай аяншалгын үедэ дахин дахин итгэнэбди. Энэ хадаа В. И. Ленинэй сэсэн мэргэн үзэл суртальые ба захяа заабарине бодотоор бэелүүлжэ байһан Советскэ Союзай Коммунис партиин шууд сэхэ политикын үрэ дүн болоно.

Совет хүнүүдэй патриотизм, тэрэнтэй хамта интернациональна мэдэрэлынь, манай арадта, бусад социалис оронуудта, бүхы дэлхэйн аха дүү ёһоор хандалга бидэние ехээр һонирхуулаа.

* * *

Хүндэтэ нүхэд, хүндэтэ ханинар!

Манай арадуудай ба гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудай үнинэй шалгарһан заншалнуудтай юм. Аюулгүй байдалаа хангалгые Совет гүрэнтэй байдалаа хани барисаанда ба союзна харилсаантай холбохо тухай манай арадай 25 жэлэй урда тээ шиидхэлые үшөө баталһан байна.

Манай аяншалга бүри дайнай урда тээ Советскэ Союзтай ангиин талаар чехословак хүдэлмэришэдэй һаналаа нэгэдэдэг ба Мюнхенскэ хэлсээнэй урда тээхи республикын байха үедэ Чехословакиин Коммунис партиин хэдэг тэмсэлэй хуушан заншалнуудай үргэлжэлэл, фашизмда эсэргүү хамтын тэмсэлэй заншалнуудай ба Чехословакида социализм байгуулгын үедэ тогтоогдоһон олон жэлэй харилсаа холбооной һайн дүй дүршэлэй үргэлжэлэл болоно. Энэ харилсаа холбоон хадаа Европодо, мүн дэлхэйн оршондо аюулгүй байдалаа хангаха найдабари манай гүрэндэ ба арадта боложо үгэхэһөө гадна, тэрэшэлэн экономическа, культурна ба социальна али бүхы талын хүгжэлтэ хангаха арга олгоо.

1968—1969 онуудта Чехословакидахи дотоодын политическэ хүгжэлтын түбэгтэй боложо байһанай хойноһоо совет хүнүүдэй ямар ехээр һанаагаа зобоһон, адаглан хаража байдагтань Советскэ Союз соогуур манай аяншалгын үедэ үнэмшэн этигээбди.

Советскэ Союзай Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй түлөөлэгшэдэй оролдолгын шухала удхатай, шууд сэхэ байһыень бидэнэр дахяад мэдэрһэн байнабди. Тэдэнэр хадаа Чехословакидахи хүгжэлтын аюултай түбэгтэй боложо байһанда олон хөөрэлдөөнүүдэй үедэ манай анхаралые ехээр хандуулдаг, бэрхэтэй хэсүү, гашуудалта оршон байдалһаа зайсалгадань манай урдын хүтэлбэридэ туһалхые эрмэлзэдэг байһан юм. Чехословакиин Коммунис парти, чехословак общество сааша саашадаа иимэ бэрхэтэй байдалда ороһон байгаа бшуу.

1968 оной январьда зүб хараа шэглэл абтажа, алдуу эндүүтээ, урдынгаа заншал хубилгаха ябадалһаа зайсахые манай политическэ, экономическа ба национальна асуудалнуудые шиидхэхые бидэнэрэй эрмэлзэлгэ совет арадай, тэрэнэй хүтэлбэриин зүгһөө хүсэд ойлгомжотойгоор угтагдаһан байна.

1968 оной январьда Чехословакида болоһон политическэ хубилалтанууд зорилго хүсэнги марксистско-ленинскэ хүтэлбэри хангагдаад байгаа һаа, дутуу дундануудаа зайсуулха манай социалис общественэ хүгжөөлгэдэ саашанхи алхам хэхэ ехэ арга боломжо Чехословакиин Коммунис парти ба арадта олгохо байгаа.

Теэд Чехословакиин Коммунис парти ба манай арадта тааруу энэ түүхэтэ ушар хэрэглэгдээгүй, харин хүдэлмэришэн ангиин, ажалшадай аша туһада зүрюугээр шэглүүлэгдэһэниинь гэмшэлтэй. Чехословакида январиин һүүлээрхи бэрхэтэй хэсүү хүгжэлтын шалтагаанууд тухай бидэнэр нэгэтэ бэшэ хэлэдэг байгаабди. Чехословакиин Коммунис партиин хүтэлбэри һула, нэгэдэлгүй байшоо, тэрээн соо баруунай оппортунис ба ревизионис хүсэнүүд ябуулга хэдэг байгаа. Энэ ушар баруунай оппортунис, мүн баруун оронуудтахи империалис хүсэнүүдэй бүрин хүсэдөөр дэмжэгдэдэг революцида харша шэнжэтэй социализмда хүсэд эсэргүү бүлэгүүдтэ үргэн ехэ арга боломжо нээжэ үгөө.

Эдэ хүсэнүүд үлүүсэ хэтэрмэ социалис уряануудаар халхабша хээд, манай партиие болон общественые улам улам саашань можо болгодог, социалис байгуулалтын үндэһэ һууриие һуларуулдаг, арадай национальна мэдэрэлые өөһэдынгөө аша туһада тааруугаар хэрэглэдэг, социалис оронуудтай манай союзническа холбооe, уласхоорондын коммунис хүдэлөөнтэй манай интернациональна харилсаае һуларуулдаг ба таһалдуулдаг байгаа.

Баруунай оппортунистнууд партиин хүтэлбэриин шадабариие тон ехээр һуларуулаа, энэ хүтэлбэри политическэ ба экономическа хүтэлбэриин талаар барижа байһан жолоонуудаа тэмсэл хэнгүйгөөр алдажа ороо. Тиигэжэ парти доторой хүтэлбэриин түлөө манай общественые болон гүрэниие оппортунис ба социализмда харша хүсэнүүдэй гартаа абахын түлөө парти доторой тэмсэлэй үргэдэлгэдэ туһалаа. Энээнһээ уламжалан, Чехословакиин Коммунис парти, манай бүхы общество жэл хахадай турша соо доторой шэрүүн шанга тэмсэлэй бэрхэтэй хэсүү байдалда ороо. Энэнь уйдхартай, уршагтай оршон байдалай эрмэг дээрэ общественые асараад байгаа гээшэ.

Чехословакидахи хүгжэлтэ хадаа Чехословакидахи социализмын хуби заяанай ба дэлхэйн хоёрдохи дайнай Европодохи үрэ дүнгэй түлөө Советскэ Союзда, социалис оронуудта һанааень зобоодог болоо гэжэ бидэнэр хүсэдөөр ойлгонобди. Чехословакидахи оршон байдалай хүгжэлтэдэ шүүмжэлхы ёһоор хандадаг байһанаа манай совет ханинар, бусад союзнигууд оло дахин хөөрэлдөөнүүдые хэхэдээ оройдоошье нюудаггүй һэн. Теэд манай партиин хүтэлбэри тиихэ үеын зорилгонуудые, Чехословакидахи социалис общественын хуби заяанай түлөө уялга ба харюусалгаа дүүргэжэ шадахагүй байһыень партиин хүтэлбэри хадаа баруунай оппортунис ба жэжэ буржуазна реформис һаналда ба баалалтануудта ороһоо гадна, үнэндөө энэ ушарта өөрынгөө ябуулгаар туһалдаг байгаа бшуу. Энэ хадаа нёдондо жэлдэ манай дотоодын ба уласхоорондын оршон байдалай улам бүри орёо болоһоной сэхэ шалтагааниинь мүн. Тиин Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай хани, нүхэрэй ёһоной зүбшэлнүүд туһалаагүй. Манай партиин урдын хүтэлбэри абаһан уялгануудаа дүүргээгүй, аха дүү партинуудай түлөөлэгшэдтэй уулзахаһаашье арсаа, оппортунис ба революцида харша хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэл эмхидхээгүй. баруунай ба социализмда харша хүсэнүүдэй авантюрис политика оршон байдалые бэрхэтэй хэсүү болгохо, манай дотоодын социалис байгуулалтын үндэһэ һууриида түбэг татаха, тиимэһээ социалис оронуудай һанал нэгэдэлгэдэ ба аюулгүй байдалда гай хэхэ зорилготойгоор хүгжэхыень Чехословакиие баадхажа ороо. Иимэ эрхэ байдалай тохёолдоод байхада, 1968 оной августда манай газар дээрэ хани барисаата 5 ороной сэрэгүүд оруулагдаа һэн. Чехословакиин Коммунис партиин урдын хүтэлбэри, бүри тодолон хэлэбэл, тэрэнэй олонхид баруунай оппортунистнуудай баалалтада ороһон дээрэһээ энэ алхамда ангиин тала харангүй марксисбэшэ сэгнэлтэ үгөө, национальна ба гүрэнэйнгөө аша туһые хэрэгсээгүй. Тиигэжэ Советскэ Союзда ба бусад социалис оронуудта эсэргүү шууяата муухай, националис кампани ябуулгада туһалаа. Энээниинь манай ороной газаа тээгүүрхи буржуазна ба империалис номнолшод дэмжэдэг байгаа. Чехословакиин Коммунис партиин ба чехословак общественын дабажа гараһан дотоодын ба гадаадын политическэ бүхы шатанууд мүнөө мэдээжэ болонхой. Энэ хадаа манай партиин түүхэдэхи толотомо хуудаһан оройдоошье боложо шадахагүй. Энээн тухай дурдахадашье угаа аягүй байна даа.

Доторой тэмсэл удаан саг соо хэһэнэйнгээ һүүлээр энэ бэрхэтэй хэсүү байдалһаа гараха арга Чехословакиин Коммунис партиин Центральна Комитедэй энэ оной апрельдэ болоһон пленум дээрэ олдоһон байна. Энэ пленумэй шиидхэбэринүүд орон дотор политическэ ба экономическа нэгэдэл бэхижүүлгэдэ, Советскэ Союзтай, бусад социалис оронуудтай союзническа ба хани харилсаа һэргээлгэдэ зорюулагдаһан байна. Алдуу эндүүнүүдэй гараһан, парти ба общество дотор бэрхэшээлнүүдэй тохёолдоһон шалтагаануудые партиин Центральна Комитедэй энэ оной май ба сентябрьда болоһон пленумүүд дээрэ парти ба манай арадта тайлбарилһан байнабди. Чехословакиин Коммунис партиин Центральна Комитет хадаа 1968 оной июльдэ Варшавада болоһон уулзалгада хабаадалсахаһаа арсаһанаа тайлбарилан баримталһан шиидхэбэриеэ болюулаа, Чехословакиин Коммунис партиин Центральна Комитедэй Президиумэй 1968 оной августын 21-эй буруу шиидхэбэриие болюулаа, 5 социалис ороной сэрэгүүдые манай газар дээрэ оруулалгые манай хүдэлмэришэн ангиин ба ажалшадай социалис туйлалтануудые хамгаалхын, манай орондохи, мүн хилын саанахи баруунай, социализмда харша ба революцида харша хүсэнүүдэй Чехословакиин политическэ ажабайдалдань урбалта хэхэ эрмэлзэлгэһээ манай социалис гүрэниие хамгаалхын тулада Чехословакида интернациональна туһаламжа үзүүлхэ ябадал болоно гэжэ тэмдэглээ.

Чехословакиин Коммунис парти марксистско-ленинскэ политика шууд сэхээр бэелүүлхэ замаар сэхэ дабшаха, өөрынгөө зэргые баруунай оппортунистнуудһаа сэбэрлэхэ, манай бүхы общество дотор хүтэлбэрилхы үүргээ бэхижүүлхэ Советскэ Союзтай, бусад аха дүү социалис оронуудтай союзна ба хани ёһоной харилсаатай байха политика шууд бэелүүлхэ гэжэ бидэнэр онсолон тэмдэглээбди.

Чехословакиин Компартиин ЦК-гай апрелиин пленумһээ эхилэн манай орон дотор политическэ ба экономическа нэгэдэл түргэнөөр хангагдажа байнхай. Социализмда харша ба революцида харша хүсэнүүд, тэрэшэлэн баруунай оппортунистнууд, хилын саанаһаа тэдэниие үмөөрэн дэмжэгшэд Чехословакида угаа ехээр урагшагүйдөө, манай орондохи социалис общественые задаруулан һалгааха, социалис гүрэнүүдэй эб эмхинень алдахуулха гэһэн түсэбүүдынь ба һанаашалгануудынь таһалдуулагдаа.

Энэ жэлэй сентябриин пленумэй политическэ шиидхэбэринүүдһээ уламжалан партиин Центральна Комитедтэ, тэрэнэй органуудта, манай общественын бусад һалбаринуудта кадрнуудай талаар горитойхон хубилалта болоо. Партийна, һуралсалай, ажахын ба ниитын организацинуудта һүүлэй һаруудта боложо байһан политическэ ба кадрова бүхы хубилалтанууд хадаа манай партиин марксистско-ленинскэ гол ёһонуудта тааруугаар чехословак гүрэн дотор политическэ ба экономическа нэгэдэл хангаха гэһэн гансахан лэ зорилготой. Социалис общество байгуулха ба хүгжөөхын тулада манай арадай амгалан, зохёон байгуулхы ажал хэхэдэ шухала болохо оршон байдал бии болгохо тухай эндэ хэлэгдэнэ. Центральна Комитедэй энэ шууд сэхэ политикые манай партиин органууд ба организацинууд, Чехословакиин олонхи ажалшад дэмжэнэ.

Иимэ эрхэ байдалда коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудтай, илангаяа Советскэ Союзай Коммунис партитай манай уласхоорондын харилсаан союзническа ба нүхэрэй ёһоной үнэн сэхэ харилсаан болоо. Чехословакиин Коммунис парти ба чехословак гүрэн Советскэ Союзай Коммунис партитай, Совет гүрэнтэй зэргэлэн, бусад хани барисаата социалис оронуудтаяа зэргэлэн батаар жагсажа байна гэжэ бидэнэр хүсэд харюусалгатайгаар мүнөө мэдүүлжэ шадаха байнабди. Мүнөөшье, ерээдүйдэшье бидэнэр социалис хани нэгэдэлэй таһаршагүй хубинь болонобди.

Манайда политическэ ба экономическа нэгэдэл үшөөл хүсэдөөр хангагдаагүй гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Маанадта олон бэрхэшээл тохёолдоно, харюусалгатай хүдэлмэри ехэ, зүгөөр манай парти ба общество дотор марксистско-ленинскэ хүсэнүүдэй гол илалта хангагдаад байна. Энээн тухай ханинар мэдэнэ, зүгөөр дайсадшье энээн тушаа һэжэг түрэжэ шадахагүй. Тиимэһээ Советскэ Союзай Коммунис партитай, совет арадтай, манай бусад ханинартай харилсаа холбооной һэргээгдэжэ, улам гүнзэгырүүлэгдэжэ байһан тухай бидэнэр этигэл түгэдөөр үнэн сэдьхэлһээ мүнөө хэлэжэ шадаха байнабди. Чехословакиин Коммунис партиин марксистско-ленинскэ политикаар тодорхойлогдоһон социалис замаар Чехословаки хүгжэхэ гэжэ манай союзнигууд болон ханинарые бидэнэр хүсэд харюусалгатайгаар мүнөө найдуулжа шадаха байнабди. Чехословаки социалис лагериин бата бэхи хубинь зандаа саашадаашье үлэхэ. Социалис хани нэгэдэлэй эгээн баруун захын Чехословакиин хилэ манай социалис гүрэнүүдэй эгээн найдамтай ниитэ хилэнь болоно.

Иимэ шэнэ оршон байдалай тогтоод байһан үедэ Советскэ Союзаар манай партийно-гүрэнэй делегациин аяншалга тусгаар удха шанартай. Чехословакидахи баруунай социализмда харша ба революцида харша хүсэнүүдэй, тэрэшэлэн хилын саанаһаа зоригжуулагшадайнь ба үмөөрэгшэдэйнь диилдээд байһан үедэ манай Коммунис партиин политикын ленинскэ гол ёһонуудта үндэһэлэн, пролетарска интернационализмын, манай оронуудай хоорондохи аха дүүгэй, нүхэр ёһоной харилсаануудые хүсэдөөр һэргээлгын ба гүнзэгырүүлгын гол ёһонуудта үндэһэлэн Чехословакида дотоодын нэгэдэлэй хангагдажа байһан үедэ манай аяншалга үнгэржэ байна.

1968 оной январьһаа хойшонхи хүгжэлтэһөө манай парти ба арад өөрынгөө политическэ, экономическа, асуудалнуудые шиидхэхэ талаар ехэ һургаал абаа. Манай хүгжэлтэ уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ, хамагай түрүүндэ оппортунис ба жэжэ буржуазна элдэб бүтэхэгүй һаналай, анархис ба националис эрмэлзэлгэнүүдэй хоротой байһыень, социалис гүрэнүүдые доторһоонь һуларуулха, тэдэнэй хоорондохи хани ёһоной холбооe таһалдуулха гэһэн империализмын эрмэлзэлгэнүүдые тоохогүй ябадалай аюултай байһыень хараада абабал, һургаал боложо үгэхэ гэжэ бидэнэр тоолонобди. Коммунизмда харша хүсэнүүдтэй эсэргүүсэн тэмсээгүй һаа, тэдээндэ үргэн зам нээжэ үгэһэн удхатай болохо байна. Бидэнэр Чехословакида манай партиин, манай арадай энэ гашуудалта дүй дүршэлһөө манай бүхы хүдэлмэри эрхилхэ тобшололнуудые шууд сэхээр хэдэг байнабди. Бидэнэр манай партиин нэгэдэлые марксистско-ленинскэ гол ёһонуудта тааруугаар бэхижүүлхэбди, хүдэлмэришэн ангиин ба ажалшан арадай социалис гүрэниие бэхижүүлхэбди, манай союзническа холбооe али бүхы талаарнь гүнзэгырүүлхэбди, интернациональна уялгануудаа сэхээр дүүргэхэбди. Энэ хүдэлмэриин зарим хубиинь хээд байнабди гэжэ бидэнэр тоолонобди.

* * *

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн һайндэртэ Советскэ Союзай Коммунис партиин, совет арадай али зэргээр бэлдэжэ байһыень айлшалалгынгаа үедэ хараабди. Бидэшье энэ ойн һайндэртэ баһал бэлдэжэ байнхайбди.

Марксистско-ленинскэ теориин гол ёһонуудһаа, бодото хэрэгһээ сухарилгын, буржуазна ба жэжэ буржуазна теоринуудтай оппортунис гуримаар холбооридолгын, политическэ ба үзэл сурталай талаар эбсэлгын гү, али оппортунис ба социализмда харша этэгээдүүдтэ буулта хэлгын ямар зүришэлдөөндэ хүргэдэг байһыень Ленинэй һургаал, захяанууд бидэндэ заана. Дээрэ дурсагдаһан зүришэлдөөн бидэндэ ехэ хохидол ушаруулаа, бусад коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудта һануулга болохо байха гээд этигэнэбди. Манай партиин политикые олониитын үмэнэ сэхэ руунь, үнэн зүбөөр тайлбарилнабди, манай арадай ухаан, мэдэрэлдэ халдан ороһон, тиигээд уласхоорондын коммунис хүдэлөөн дотор бага бэшэ түбэг ушаруулһан элдэб эсын хэлбэрилнүүдһээ, худал хуурмаг ойлгомжоһоо, хорото ааша ба националис пропагандаһаа манай партиие сэбэрлэжэ байнхайбди. Парти болон общество доторхи, бүхы политическэ, ажахын байдалдахи политическэ гуримшуулга түгэсхэхэ, манай арадай ажахые тогтонижуулха, тэрэниие саашадань хүгжөөхэ ба социалис демократи, манай арад зоной амгалан тайбан, зол жаргалтай байдал саашадань хүгжөөхын тула шухала нүхэсэл хангаха хэрэгтэ манай парти ба общество мүнөө оролдолго хүсэлэлгээ зорюулжа байнхай.

Экономикын талааршье бага бэшэ бэрхэшээлнүүд манайда бии. Эдэмнай элдэб шалтагаанаар тохёолдоно. Экономическа элдэбын дилетантнууд ба политическэ балмад этэгээдүүд социалис экономико түсэбшэлэн хүтэлбэрилхэ хэрэгые дэлгүүрэй зүндөө үүдэдэг гурим ёһоор, экономикоёо хүтэлбэрилдэг бүхы ёһо гуримуудыемнай эбдэлгээр һэлгэхэ һанаатай байгаа. Чехословакиин экономико жэгдэ тэгшээр хүгжөөхын тула шухала формонуудые бэдэржэ байнабди. Энээнэй үндэһэ һууринь арадай ажахын нэгэдхэгдэмэл түсэб байха ёһотой, арадай ажахые хүтэлбэрилдэг бүхы эмхинүүдээ бэхижүүлхэ шухала гэжэ мэдэнэбди. Энэ шэглэлээр хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые абаад, манай экономико тогтонижуулан һайжаруулха хоорондоо холбоотой шиидхэбэринүүдые бэлдэжэ, саашадань хүгжөөхэ арга боломжо тодорхойлжо байнхайбди.

Советскэ Союзай партийна ба гүрэнэй ажал ябуулагшадтай Чехословакиин партийно-гүрэнэй делегациин хэлсээ хэхэ үедэ түсэбүүд ба һанаашалганууд тухайдаа харилсан мэдэлсэһэн, политическэ, экономическа, соёлой ба сэрэгэй холбоо барисаагаа бүхы талаарнь гүнзэгырүүлхэ онол аргануудые түбхын түрүүн бэдэрээбди. Тиигэбэл өөрынгөө арадта, бүхы социалис хани нэгэдэлдэ, дэлхэйн хамаг түрүү үзэл бодолтой хүсэнүүдтэ һайн туһа болохо гэжэ тоолонобди.

Бүхы шухала асуудалнуудаар хараа бодолойнгоо адли байһые хэлсээнэй үедэ лаблан баталаабди. Энэмнай эндэ гар табигдаһан хамтын мэдүүлгэ дотор найруулагданхай. Манай оронуудай хоорондохи, мүн бүхы социалис холбоондохи политическэ, экономическа, научна ба сэрэгэй холбоо барисаагаа нягта холбоотойгоор хүгжөөхэбди.

Экономикоёо саашадань хүгжөөхэ, манай ороной улад зоной соёлой ба ажаһуудалай хэм хэмжээе улам дээшэлүүлхэ арга бэдэрхэбди.

Танай түлөөлэгшэдтэй хэһэн манай хэлсээнүүд дотор экономикын асуудалнууд шухала һуури эзэлээ. Социалис интеграци (нэгэдэл) хүгжөөхэ тухай, манай оронуудай хоорондын экономическа, научно-техническэ харилсаа холбоо гүнзэгырүүлхэ тухай асуудалаар Экономическа Харилсан туһалалсалгын Соведэй шиидхэбэринүүдые шадаал һаа түргэнөөр, хүсэд бүрин бэелүүлхые тон шухалада тоолонобди. Олохон асуудалаар үгэеэ ойлголсогдоо гэхэ гү, али харилсаа холбооной оно мүр хараалагдаа. Социалис оронуудай хани харилсаа бэелүүлхэ арга боломжо үшөөл хүсэд хэрэглэгдээдүй байна. Манай оронуудай табан жэлэй түсэбүүдые хараалха үедөө эдэ бодомжонуудые бэелүүлхын тула энэ шэглэлээр зохихо бэлэдхэл хэхэбди.

Промышленна талаараа хүгжэнги орон — Чехословакида Советскэ Союзтай харилсаа холбоон онсо шухала удха шанартай. Иимэ харилсаа холбоон Чехословакиин арадай ажахын тогтууритай хүгжэлтэ хангахаһаа гадна, мүн манай экономикын хүгжэхэ, тиин арад зоной байдалай улам һайжарха саашанхи арга боломжо хангаха байна. Манда шухала түүхэй эд болон материалнуудһаа гадна, мүн манай арадай ажахыда шухала оньһон нарин түхеэрэлгэ, мүнөө сагай техникэ Советскэ Союзһаа абанабди. Манай совет ханинарай үмэнэхи уялгануудаа саг соонь, шанартай һайнаар дүүргэхын тула шухала хэмжээнүүдые өөрынгөө зүгһөө абанабди.

Социалис хани нэгэдэлтэ оронуудаа өөрыгөө хамгаалха хүсэ хангаха эрмэлзэл бидэниие Советскэ Союзтай нэгэдхэнэ. Тиимэһээ Варшавска договорой хамгаалгын союзые улам бэхижүүлхэ, энээнһээ эшэ үндэһэтэй уялгануудые дүүргэхэбди. Манай баруун хилэнүүд — социалис можын хилэнүүд болоно, тиимэһээ эдэниие хангалга бүхы социалис оронуудай ниитын хэрэг мүн гээд тоолонобди гэжэ хэлэдэг байгаабди, дахинаа дабтанабди. Манай газар дайда дээрэ совет сэрэгүүдэй саг зуура байха тухай договор энэ хараа бодолой гэршэ баримта болоно. Энээниие Чехословакиин аюулгүй байдал, мүн бусад социалис оронуудай аюулгүй байдал хангаха найдабари гэжэ тоолонобди.

Июнь һара соо Москвада болоошо Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй тобшолол бэелүүлхэ хэрэгые ехэ удха шанартайда тоолонобди. Уласхоорондын коммунис хүдэлөөндэхи имагта шухала энэ хуралдаан дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй, бүхы демократическа, эб найрамдалта хүсэнүүдэй тэмсэлэй саашанхи хүгжэлтын ба амжалтануудай арга боломжо нээжэ үгэнэ. Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбан, аюулгүй байдал хангалгада туһа хүргэдэг гү, али хүргэжэ болохо хүсэнүүдые бэхижүүлхэ шэглэлтэйгээр өөрынгөө гадаадын политика тааруулан бэелүүлхэбди. Тиихэдээ дэлхэй дээрэхи ниитын ондо ондоо байгуулалтануудай зэргэ оршожо болохо тухай Ленинэй суртал бодолые хүтэлбэри болгонобди.

Ямаршье арад, ямаршье гүрэн өөрынгөө гадаадын политикада олон жэлэйнгээ дүй дүршэл хараада абадаг байха юм.

Манай парти социалис Чехословакиин гадаадын политическэ хараа бодол тодорхойлходоо, германска империализмын хобдог шунахай, эээрхэг түримхэй ааша нуудтай тэмсэһэн чехословак арадай мянгаад жэлэй дүй дүршэлые тон бодомжотоигоор хараадаа абаха ёһотой. Мүнөө үедэ Германиин Федеративна Республикатай хилэлдэг баруун хилэмнай чехүүд ба словагуудта национальна талаараа оршон байлгынь, гүрэнэй сүлөөтэ байдалайнь гол асуудал болоно. Юундэб гэхэдэ, Баруун Германиин милитаризмын ба реваншизмын убайгүй аашые, хархис хүсые НАТО өөрынгөө гол түшэг тулгуури болгодог байһаниинь элитэ.

Европо түбиин арадуудай эб найрамдалта, амгалан байдалда аюул мүн лэ эндэһээ уг унгитай, «Дранг нах остен» гэдэг үнинэй түсэбүүд дотор хараалагдаһан бодото аюул мүнөө манда тохёолдоно. 31 жэлэй урда тээ иимэ политикын уг унгинь болоһон Мюнхен чехословак арадта хамаг уршагта хойшолонгуудые тохёолдуулаа. Энээниие Баруун Германиин правительствын эхинһээнь хойшо усадхаагүй сагта, Баруун Германиин политикада хубилалта болохо гэһэн аман найдуулгануудтань хэншье этигэжэ шадахагүй байна. Энээнтэй дашарамдуулан, нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн бүхы бодомжонуудые бүрин дэмжэнэбди. Яахадааб гэхэдэ, эдэ үгэнүүдынь манай Эхэ ороной амин шухала ашаг туһада хабаадана.

Манай оронтой, Түбэй ба Зүүн Европын бусад оронуудтай харилсаагаа заһаруулха гэжэ Германиин Федеративна Республикын шэнэ правительство үнэн зүрхэнһөө оролдохо гээд этигэхые хүсэгдэнэ. Манай хамтын мэдүүлгэ дотор дурдагдаһан, Европын аюулгүй байдалда хабаатай хэдэн олон асуудалнууд тухай хэлэгдэнэ. Европодохи аюулгүй байдал хангаха, оршон байдалые эбэй ёһоор гуримшуулха хэрэгтэ амжалта туйлаха бодото арга боломжонууд бии байна. Эб найрамдал хүсэһэн уг зорилготой ямаршье дурадхалые һайшаан дэмжэхэбди. Национальна ба гүрэн түрын ниитэ ашаг туһа, интернационализмын, марксистско-ленинскэ суртал бодолой үндэһэн эрилтэ бидэниие ГДР-тэй холбон нэгэдхэнэ.

Германиин территори дээрэхи түрүүшын социалис гүрэнтэй һаналаа бүрин түгэс нэгэдэнхэй байһанаа Германиин Демократическа Республикын анхан тогтоогдоһоор хорин жэлэй ойн һайндэрэй үедэ элирхэйлэн мэдүүлээ һэмди, энэ хараа бодолоо хубилгаха ямаршье үндэһэ баримта мүнөө манда байхагүй. Европодохи аюулгүй байдал батадхахые хүсэдэг, дайнай аюул зайсуулха ба амгалан ёһоной харилсаа холбоо байгуулхые хүсэдэг бүхы оронуудтай харилсаа холбоотой байхые үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ, 1943 оной декабриин 12-то манай гүрэнүүд — Чехословаки ба Советскэ Союз — хани барисаан, харилсан туһалалсалга тухай договор баталһан юм. Энэ договорой болзор 1963 ондо һунаагдаа бэлэй. Чехословакиин ба Советскэ Союзай арадуудай хоорондын аха дүү ёһоной харилсаае саашадань улам гүнзэгырүүлгын аша туһада, Чехословакиие Совет Армиин сүлөөлһөөр 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан, хани барисаатай, харилсаа холбоотой, харилсан туһалалсадаг байха тухай шэнэ договор баталбал зохихо гэжэ тиихэ үедэ Советскэ Союзай түлөөлэгшэдтэй хэлсэһэн байгаабди. Шэнэ договор манай харилсаа холбооной үрэ дүнгүүдые эшэ үндэһэ болгохо, тиихэтээ хамта 25 үлүүтэй жэлэй туршада манай оронуудай хоорондын харилсаандахи хубилалтанууд тус договор дотор хараада абтаха. Тэрэ үеын манай хэлсээнүүдэй, харилсаа холбооной удхатайгаар шэнэ оршон байдалые, хоорондынгоо харилсаа холбооной бүри дээдэ хэмжээндэ хүрэһые тус договор хараада абаха ёһотой.

* * *

Манай делегацида хани ёһоной анхаралтайгаар хандаһанайнь түлөө Совет ороной бүхы хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадта үшөө дахин баясхалан хүргэхыемни, Чехословакиин арадуудта хани ёһоор хандадаг, ангиин талаар талархадаг, аха дүү ёһоной харилсаа хангадаг байһанайнь түлөө бүхы совет хүнүүдтэ баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт.

Манай партиин марксистско-ленинскэ политикые бэхижүүлхэ, социалис хани нэгэдэлэй бата звено болгон социалис Чехословакиие хүгжөөхэ, түрүүшын социалис гүрэнтэй — агууехэ Советскэ Союзтай, тэрэнэй Коммунис партитай, совет арадтай хани барисаата, аха дүү ёһоной харилсаагаа бүхы талаарнь гүнзэгырүүлэн хүгжөөхэ гээд Чехословакиин коммунистнууд ба манай ороной ажалшад шиидэнхэй гэжэ таанадые Чехословакиин делегациин үмэнэһөө үшөө дахин найдуулхыемни зүбшөөгыт. Совет арадые, тэрэнэй Коммунис партиие үшөө дахин үнэн зүрхэнһөө амаршалнабди.

Совет Социалис Республикануудай Союз, социализмын түрүүшын орон, бүхы дэлхэй дээрэхи социальна дэбжэлтын ба амгалан байдалай гол түшэг тулгуури мандаха болтогой!

Социальна һайн һайхан байдалай агууехэ зорилго бэелүүлгын замые олон оронуудай хүдэлмэришэн ангида, ажалшадта нээжэ үгэһэн Агууехэ Октябриин социалис революци мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунис парти, Ленинэй парти, дэлхэйн коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй гол хүсэн мандаха болтогой!

Марксизм-ленинизмын үндэһэн һургаалые үндэһэ болгодог Чехословакиин Коммунис партиин, Советскэ Союзай Коммунис партиин хоорондохи нягта харилсаа холбоон мандаха болтогой!

Бүхы хүн түрэлтэнэй революционно түрүү үзэл бодолто демократическа ёһо заншалнуудые бэелүүлэгшэ — баатар габьяата совет арад мандаха болтогой!

Чехословакиин Социалис Республикын ба Советскэ Социалис Республикануудай Союзай арадуудай хоорондын мүнхэ хани барисаан, холбоон мандаха болтогой!

УРАШУУЛАЙ ВЫСТАВКЭ

Уржадэр ниислэл хотымнай Ц. С. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейдэ «Буряадай 20-оод онуудай уран зураашад» гэһэн выставкэ нээгдэбэ.

Хүлгөөтэ хорёод онуудай эхеэр Байгалай үмэнэ Совет засаг тогтоохын түлөө дотоодын дайсадтай ами наһаяа хайрлангүй тэмсэһэн баатар залуу хүбүүд, басагадай, мүн тэрэ үеын түрүүшын коммунистнуудай габьяата хэрэг эндэ табигдаһан зурагууд дээрэ эли тодоор харуулагданхай. Тиихэдэ түрүүшын коммуна байгуулагшадай, хамтын ажалтай шэн зоригто таряашадай туйлаһан түрүүшын асари ехэ илалтанууд мүн лэ тобойсо һиилэгдэнхэй.

Эндэ хамта дээрээ аяар 140-өөд зураг, скульптура, уран гоё бүтээлнүүд табигдажа, харагшадай анхарал ехэтэ татана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Скульптор Э. Цыденовэй бүтээһэн «Буряад басаганай» дүрэ. 2. Музейн научна хүдэлмэрилэгшэ А. В. Тумахани (наада таладань) харагшадые выставкын зурагуудтай танилсуулжа байна.

А. КНЯЗЕВАЙ фото.

Репортаж

МАГТУУЛХА БАЙҺАНДАНЬ ЭТИГЭХЭ...

Аажамаар урдаһан Үдэ голой эрьедэ Хориин аймагай түб һуурин оршодог юм. Үдэр, хоногой ошохо тума энэ һууриннай үргэн үйлсэдэ үндэр сагаан гэрнүүд ербын бодожо, хүнэй нюдэ баясуулдаг. Үнэхөөрөө һүүлэй хэдэхэн жэл соо энэ һуурин танигдахаар бэшэ болотороо ургаа. Эндэ үбшэн зониие эмшэлхэ бүхэли городог баригданхай. Мүн тиихэдэ 500 хүнэй һууритай «Наран» гэжэ кинотеатр, дунда һургуулиин үндэр ехэ байшан баригдаһан юм.

Эдэ бүхы барилганuудые «Бурятцелинстрой» трестын 335-дахи нүүдэл колоннын барилгашад бүтээнэ. Эдэнэр мүн лэ Хориин, Хэжэнгын болон Яруунын аймагуудай колхоз, совхозуудта хүн зоной байрын гэрнүүдые, үхэр малай хото хорёо олоор барина. Түргэнөөр, һайн шанартайгаар барилга хэһэн коллектив ажалша зоной магтаалда хүртэн, бүри һайнаар ажаллаха гэжэ оролдоно. 335-дахи нүүдэл колоннын барилгашад түрүүшүүлэй тоодо оролсоно.

Мүнөө тус колоннын барилгашад Хориин аймагай түб һууринда соёлой ордоной байшан бодхожо байна. Эндэ дүрбэн зуун хүнэй багтаха ехэ зал бии. Мүн библиотекэ, бильярдна зал, уншалгын зал гэхэ мэтэ олон таһалганууд нээгдэхэ.

— Энэ соёлой ордоной байшан хойто жэлэй апрель болотор барижа дүүргээд, ашаглалгада тушаахабди. Энэмнай В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн һайндэртэ барилгашадай бэлэг болохо юм, — гээд барилгын участогай мастер Юрий Хамаганов намда хөөрэбэ. Энэ ехэ һайндэртэ иимэ ехэ бэлэг бэлдэһэн барилгашад урматай даа. Тэдэнэр социалис мүрысөөндэ оролсон, бүришье эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Үдын тэн багта мастер Юрий Хамагановтай суг барилгын талмайда хүрэжэ ерэбэбди. Хүдэлмэри түлэг дундаа. Тохорюун ута хүзүүтэй кран урагша хойшоо аалиханаар һолжорон, хоёрдохи дабхарта хүдэлжэ байһан шулуушадай урда хирпиисэ, холисо табина. Хүн бүхэн сүлөөгүй: түмэр хурзын ханхинаан, шуран гарнуудай урилдаан минута соошье аалиданагүй. Хүнэй хараһаар байтар хирпиисэ хирпиисээр хана үндыл бодоно.

Хоёрдохи дабхарай үндэрһөө Хори һуурин альган дээрэ мэтээр харагдана. Эрхим шулуушан Юрий Солей зуг татан тамхяа нособо. Үндэр томо бэетэй, гушаад наһанай барилгаша хүбүүн түрэл һууринайнгаа үйлсэнүүдээр һонирхон, нэгэ хэды соо тамхилна. Тэрэнэй уран гараар баригдаһан гэрнүүд эндэ олон ааб даа. Түрүү барилгашан мүнөө юун тухай бодомжолно хаб. Тэрэ бүри һайнаар хүдэлхэ түсэб зохёоно ёһотой даа. Эгээл энэ үедэ шулуушадай бригадир Сергей Айвозян дүтэлжэ:—Юрий Халидович! Арматура хэхэ болоош. Хэрэгтэй түмэр түдэгэ асарагдаа,—гэбэ. Юрий Солей олоншье юумэ дуугарангүй, ажалаа орхижо доошоо бууба. Уданшьегүй тэрэ улаан ошо бутарган зайн галай хүсөөр түмэрнүүдые холбожо оробо. «Шулуушанай, электро-гагнууршанай мэргэжэл шудалһан, ёһотойл барилгашан байнаш даа» гэжэ бодомжолон байтарни, минии бодолые тааһан юм мэтэ:—Үшөө штукатурщигай, модошо дарханай мэргэжэл шудаланхай юм,—гээд араһаамнай Сергей Айвозян томоотойгоор хэлэбэ. Бригадынь гэшүүд барандаа олон мэргэжэлтэйнүүд.

— Юрий татар хүн. Харин би нарата һайхан Армениһээ ерэһэн хүнби. Тиигэхэдэ мастернай буряад хүн. Манай бригадые интернациональна бригада гээд нэрлэдэг. Олон яһатанһаа бүридэһэншье һаа, манай бригадынхид эбтэй эетэйгээр ажалладаг. Халаанайнгаа даабари үлүүлэн дүүргэдэг,—гэжэ шулуушадай бригадир дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ.

Энэ байшангай һуури байгша оной май һарада эхилэгдэһэн. Харин мүнөө торхыень барижа дүүргэхэ тээшээ боложо байна. Шулуушад яһала оролдосотойгоор ажаллана. Бригадир Сергей Айвозян халаан соогоо хоёр кубометр хана бариха аад, дүрбэтабан кубометр хана бодхожо, даабаряа 200—220 процентдэ хүргэн, түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Энэ түрүү хүдэлмэришэнһөө жэшээ абаһан бэшэшье барилгашад даабаряа холо үлүүлэн дүүргэнэ. Мүн шулуушан Георгий Кузнецов халаанайнгаа даабари 50—60 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг.

Эдэнэр Агууехэ Октябриин революциин 52 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтаха гэһэн зорилго урдаа табяад хүдэлжэ байна. Тиин энэ ехэ һайндэрэй урда соёлой ордоной торхыень барижа дүүргэхэ зорилготой. Үглөө эртэһээ үдэшэ болотор барилгашад шударгыгаар ажаллаhад.

Эндэ Любовь Белоусовагай даадаг штукатурщигуудай бригада хүдэлдэг. Арбаад шахуу жэл соо энэ ажалда хүдэлһэн залуу барилгашан Любовь Белоусова хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэжэ шадана. Бригадань халаанайнгаа даабари ходо 20—25 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, амжалта туйлана.

— Манай бригадые залуушуулай бригада гэд... һээ барилгаша бас... наһанай зали бадару... хи үүсхэлтэйгээр... бшуу,—гээд Люба ду... энеэбхилэн хөөрэжэ... магтана. Үнэхөөрөө... Иванова, Александр... ва, Зинаида Куликов... үндэр мэргэжэлтэй... ажалша басагад юм. Б... лынь һайн шанартай... тээгдэнэ. Шулуушад... щигууд бэе бэедээ... нэгэ һанал бодолтой... лана.

Шулуушад бари... риал гамнаха хэрэг... анхарал хандуулна. ... гей Айвозянай бригад... мянган хэһэг хирпии... һан байна. Нээрээш... гынь талмай дээрэ... бутархайшье харагда...

Набтархан шэлэн... гуур наранай шурган о... барилгашад ажалаа... Бригадир Сергей Айво... тер Юрий Хамаганов... луушан бүхэнэй хэлэ... хэмжэжэ үзөөд: Гри... нецов гурбан кубо... процент, Кулихан Пр... бан кубометр хахад... дүүргэлтэ 175 процен... гаар дэбтэр соо бэш... та хүдэлмэришэд даа... лэ үлүүлэн дүүргэһэ...

— Хараа бэзэт. Ман... ямараар хүдэлнэ гэз... той баатарнууд!—гэж... хэлээ һэн.

Электрын гэрэлээр... шэнэ ордоной ужам... соо Хориин аймагай... агууехэ багша Ленин... һөөр 100 жэлэй ойн һ... тэмдэглэхэ байха. Т... энэ байшан бариһан... нүүдэл колоннын бари... магтаха байһандань э...

К. ЖАМ...

ХИЛЫН СААНАҺАА

БАТА БЭХИ ХАНИ БАРИСААНАЙ МАНИФЕСТАЦИ

БУДАПЕШТ. (ТАСС). ЧССР-эй партийно-гүрэнэй делегациин Советскэ Союзда аяншалһан тухай, совет-чехословак хани барисаанай митингын Кремлиин Съездүүдэй ордон соо болоһон тухай Венгриин хэблэл уншагшадтаа дэлгэрэнгыгээр мэдээсэнэ.

БЕРЛИН. (ТАСС). Советскэ Союзда ЧССР-эй партийно-гүрэнэй делегациин аяншалһанай хүндэлэлдэ зорюулагдажа, октябриин 27-до Кремлиин Съезднүүдэй ордон соо болоһон митингдэ ГДР-эй түбэй газетэнүүд гол анхаралаа хандуулна. Митинг тухай мэдээсэлнүүд, Л. И. Брежневэй, Л. Свободын, Г. Гусагай хэлэһэн үгэнүүдэй удханууд эли газарнуудта толилогдоо.

ЛОНДОН. (ТАСС). ЧССР-эй партийно-гүрэнэй делегациин Советскэ Союзда аяншалһанай дүүрэһэнтэй дашарамдуулан, совет-чехословак хани барисаанай митингын болоһон тухай Лондоной хэблэл октябриин 28-да мэдээсэһэн байна.

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Чехословакиин партийно-гүрэнэй делегациин Советскэ Союзда албанай хэрэгээр аяншалгын дүүрэһэн тухай, совет-чехословак хани барисаанай митингын Кремль соо болоһон тухай американ хэблэл уншагшадтаа дэлгэрэнгыгээр мэдээсэнэ.

Митинг хани халуун оршон байдалда үнгэрөө гээд бүхы газетэнүүд, агентствэнүүд тэмдэглэнэ.

Европодохи аюулгүй байдал хангаха асуудалнууд тушаа Л. И. Брежневэй үгэ соо хэлэгдэһэн хубиинь хэблэл ехэ һонирхолтойгоор тайлбарилна.

ФИНЛЯНДИИН КОМПАРТИИН ҺАЙНДЭР

ХЕЛЬСИНКИ. («Правдын» ба ТАСС-ай тусхай корр.).

Финляндиин Компартиин нюуса байдалһаа гараһанһаа хойшо 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан эндэ болоо. Хельсинкиин Культурын байшангай уужам ехэ зал соо хүн зон дүүрэтэрээ сугларaa. Партиин ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ветеранууд, эдэбхитэд, партиин хүтэлбэри, социалис оронуудай дипломатическа зургаануудые толгойлогшонор, тэрэшэлэн КПФ-гэй ЦК-гай уряалаар эндэ ерээд байһан, КПСС-эй ЦК-гай секретарь И. В. Капитонов түрүүтэй КПСС-эй делегаци зал соо байлсаа.

Герман фашизмые, фин туһамаршадыень Советскэ Союзай илаһанай ашаар хорин табан жэлэй урда тээ Финляндиин Коммунис парти нюуса бэшэ байдалтай болоо һэн. Энэ тэмсэлдэ фин коммунистнууд, оронуй бусад түрүү үзэл бодолто хүсэнүүдэй түлөөлэгшэд ехэ туһа нэмэри оруулаа.

Финляндиин Коммунис партиин ветеран, КПФ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Вилле Песси һайндэр дээрэ түрүүлжэ үгэ хэлээ. Нюуса байдалтай үеын хүндэ хүшэр жэлнүүдтэ Финляндиин Компартиин эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэһэн тухай, Финляндиин хүдэлмэришэн ангиин аша туһада, фин ба совет арадуудай хоорондохи хани барисаа хүгжөөлгын аша туһада зорюулһан дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ партиин хэһэн ажал ябуулга тухай гэрэ хөөрөө.

Мүнөөнэй үе сагта партиин дүүргэхэ шухалын шухала зорилгонууд тухай КПФ-гэй түрүүлэгшэ Аарне Сааринен хэлэһэн байна.

КПСС-эй делегациин толгойлогшо КПСС-эй ЦК-гай секретарь И. В. Капитоновой хэлэһэн үгые сугларагшад халуунаар угтаа. Гайхамшагта һайндэртэй дашарамдуулан сутлаанда хабаадагшадта, бүхы фин коммунистнуудта, Финляндиин ажалшадта халуун амар мэндые ба амаршалгые КПСС-эй Центральна Комитедэй зүгһөө тэрэ дамжуулаа.

КПФ-гэй генеральна секретарь Арво Аалто үгэ хэлэхэдээ, мүнөөнэй эрхэ байдалда партиин хэхэ хүдэлмэриин зарим асуудалда тоттоһон байна.

Һайндэр ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэржэ, нэгэдэлтэй байхые, марксизм-ленинизмын туг доро ябажа, тэмсэлээ шангадхахые фин коммунистнуудай эрмэлзэдэг байһые эли тодоор харуулаа.

Ю. ЯХОНТОВ.
М. КОСОВ.
В. ЛЕСКИНЕН.

ДРВ-гэй МИД-эй түлөөлэгшын мэдүүлгэ

ХАНОЙ. (ТАСС). Куангбинь провинциин һуурин газарнуудые американ авиациин бомбодолгые ДРВ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ октябриин 28-да эрид шууд буруушаагаа.

Вьетнамай информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор ДРВ-гэй МИД-эй түлөөлэгшэ иигэжэ мэдүүлээ. Куангбинь провинциин Миньхоа ба Туенхоа шадарай олон һууриин газарнууд дээрэ октябриин 16, 18 ба 21-дэ американ самолёдууд фугасна, гал шатаадаг ба шарикова бомбонуудые, ракетэнүүдые хаяа. Тиихэдэ Виньлинь шадарай Виньшанг гэжэ тосхон демилитаризованна зоныг урда талын хубиһаа артиллеэрээр буудагдаа.

Эдэ бомбодолгонууд ба буудалгануудһаа уламжалан, энгэй зоной дундаһаа алуулһан хүнүүд бии. Тэрэшэлэн материальна ехэ хохидол ушаруулагдаа.

ДРВ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министерство хадаа американ империалиствуудай сэрэгэй шэнэ гэмтэ ябуулгануудые шангаар буруушаана, ДРВ-гэй бүрин эрхэ ба аюулгүй байдалда халдан оролгые дары түргэнөөр болюулха тухай Холбоото Штадуудта шууд эрилтэ табяа.

Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн долоодохи конгресс дүүрэбэ

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн VII конгресс эндэ хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Дэлхэйн 97 оронoй эмхидхэн жагсаһан 153 миллион үлүүтэй ажалшадые түлөөлһэн 461 делегат дэлхэйн профсоюзна хүдэлөөнэй шухала асуудалнуудые арбан үдэрэй турша соо зүбшэн хэлсээ.

Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн Федерациин Генеральна Совет 66 гэшүүнһээ, гэшүүдэй 68 орлогшонорһоо нэгэн дуугаар шэнээр һунгагдаһан байна. Тэдэнэр 55 оронoие, профсоюзуудай уласхоорондын 11 нэгэдэлые түлөөлнэ.

ВФП-гэй түрүүлэгшээр Энрикэ Пасторино (Уругвай) нэгэн дуугаар һунгагдаа. ВФП-гэй урдын генеральна секретарь Луи Сайян ВФП-гэй хүндэтэ түрүүлэгшээр һунгагдаа. Вице-түрүүлэгшэнэрээр Бенуа Фрашон (Франци), Шафия Ахмед Аш-Шейх (Судан), Ш. А. Данге (Инди), һунгагдаһан байна. ВФП-гэй генеральна секретариин тушаалда Пьер Жансун (Франци) ороо.

Конгрессэй һүүлшын заседани дээрэ документнүүд баталан абтаа. Мүнөөнэй дэлхэй дээрэхи профсоюзна хүдэлөөнэй эзэлхэ һуури, дүүргэхэ үүргэ, удха шанар ба зорилгонуудые тодорхойлһон профсоюзна ябуулгануудай документ түрүүн зүбшэн хэлсэгдэжэ, баталан абтаа.

Дэлхэйн ажалшадта, профсоюзуудта хандаһан уряа нэгэн һаналтайгаар баталан абтаа.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе һайндэрлэлгэ тушаа хандалгые һайшааха тухай түрүүлэгшын дурадхахада, зал соо нэрьемэ шанга альга ташалган болоо. Дэлхэйн пролетариадай вождиие алдаршуулһан уряануудые хашхаралдан, хүл дээрээ бодон зогсожо, делегадууд энэ документые һайшаажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ.

Бусад документнүүд, тэрэ тоодо Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал ба араб оронуудай ажалшад болон арадуудтай улам ехээр һанал нэгэдэхэ тухай резолюци, профсоюзна эрхэ тушаа резолюци, хүдэлмэреэр хүсэд хангаха, хүдэлмэригүйдэлгые усадхаха асуудалнуудай талаар, ажалша эхэнэрнүүдэй ба ажалша залуушуулай асуудалнуудай талаар комиссинуудай тобшололнууд, дэлхэйн элдэб оронуудай хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлдэ талархаха хэдэ хэдэн документнүүд баталан абтаа.

Конгрессэй түгэсхэлдэ ВФП-гэй түрүүлэгшэ Энрике Пасторино үгэ хэлэхэдээ, конгрессэй хүдэлмэри амжалтатай байгаа гэжэ онсолон тэмдэглээ.

ЛИВАНДАХИ БАЙДАЛ

БЕЙРУТ. (ТАСС). Ливандахи оршон байдал түхэл хэмдээ орожо байнхай. Харуул табилга Бейрудтэ хороогдоо, Тир ба Баальбектэ болюулагдаа. Оронoй хойто талын хубида — Триполи городто, урда талын хубида — Бинт-Джбейль городто мэгдүүтэй зангаараа.

Ливанай ниислэлдэ президент Шарлем Хелу ба политическэ партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо уулзалганууд болоһон зангаараа, бэрхэтэй байдал зайсуулха асуудалнууд тэдэнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдэнэ. Рашид Караметай ба оронoй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна командалагша генерал Эмиль Бустани гэгшэтэй президент Ш. Хелу октябриин 27 ба 28-да зүблөө хээ. Палестинын партизануудай хүтэлбэрилэгшэдтэй болохоёо байһан хэлсээнүүдтэ хабаадаха Ливанай делегациин состав тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

КАИР. (ТАСС). Ливандахи бэрхэшээлнүүд Каирай хэблэлэй гол темэнь байһан зангаараа. «Аль-Ахрам» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Ливандахи арсалдаа тулалдаа гуримшуулха зорилгоор Каир, Бейрут ба Дамаскын хоорондо зүбшэлнүүд боложол байһаар.

БЕЙРУТ. (ТАСС). Иорданиин премьер-министрэй орлогшо, гадаадын хэрэгүүдэй министр Абдель Монейн Ар-Рифаи Ливанай республикын президент Ш. Хелу гэгшэдэ хаан Хусейнэй эльгээһэн бэшэгые асаржа, октябриин 28-да Бейрут ерээ. Ливандахи байдалай асуудалнуудта энэ бэшэг зорюулагданхай.

Уласхоорондын сүүдэй һунгалта

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). 1970 оной февралиин 5-һаа уласхоорондын сүүдэй сүлөөрхэ һуурида табан гэшүүн ООН-ой Генеральна Ассамблейн пленарна заседани дээрэ, Аюулгүйн Соведтэ октябриин 27-до һунгагдаа.

Уласхоорондын сүүдэй гэшүүдээр удаадахи юһэн жэлэй болзорто, тусхайлбал П. Д. Морозов (СССР) олонхиин дуугаар һунгагдаһан байна.

Суданай шэнэ правительство

ХАРТУМ. (ТАСС). Суданай Демократическа Республикын премьер-министр Бабикер Авадалла Суданай Революционно Соведэй шиидхэбэреэр октябриин 28-да тушаалһаа буугаа. Революционно Соведэй түрүүлэгшэ Джафар Нимейри министрнүүдэй кабинедые шэнээр байгуулжа, премьер-министрэй тушаалые даагаа. Революционно Соведэй түрүүлэгшын орлогшо, урдын премьер-министр Бабикер Авадалла гадаадын хэрэгүүдэй министрээр ба юстицын министрээр, Суданай Армиин генеральна штабай начальник Халед Хасан Аббас оборонын министрээр, майор Фарук Осман Хамадалла дотоодын хэрэгүүдэй министрээр томилогдооо.

Занзибарта үгэсэлгэ элирүүлэгдэбэ

ЗАНЗИБАР. (ТАСС). Мүнөөнэй засаг түрые унагааха зорилготой үгэсэлгэ Занзибарта элирүүлэгдээ. Энээн тухай армиин ба полициин подразделенинүүдэй хабаадалгатайгаар эндэ үнгэргэгдэһэн ехэ митинг дээрэ соносхогдоо.

Үгэсэлгын дүрбэн хүтэлбэрилэгшэ саазалан алуулхаар, үлдэгшэдынь арбан жэлдэ түрмэдэ хаагдахаар сэрэгэй трибуналаар шиидхэгдээ.

Бразилиин шэнэ президент

БРАЗИЛИ. (ТАСС). Национальна конгрессэй депутадуудай палатын ба федеральна сенадай хамтын заседани эндэ боложо, Бразилиин президентээр генерал Эмилио Гаррастазу Медиси һунгагдаа.

Вице-президентээр далайн флодой министр Аугусто Радемакер һунгагдаа.

Энэ оной октябриин 30-да 63 наһатай генерал Гаррастазу Медиси өөрынгөө уялга дүүргэжэ эхилхэ юм.

Спорт

ШАТА...

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн һайндэртэ з... шатаршадай мүрысөөнэй һүүлшын арбан гурбадахи у... жо дүүрэбэ. Эндэ үнинэй бэрхэ шатаршан Агафонов... болоһондоо түрүү һуури эзэлбэ. Энэ нүхэрнай һүүлшын... да үнинэй шатаршан Цыденовые шүүгээд, республ... Игумноватай тэнсээ. Тиихэдэ бэлигтэй шатаршан Ан... лэй уулзалгануудта 1,5 очко бэшүүлжэ хоёрдохи һуур...

Андреевтэй наадаһан Максимов (Зүүн Сибириин те... институдай студент) нүхэрэйнгөө тэнсэлгын байдалда... ниие ойлгоогүй байжа, ехэхэн алдуу гаргаа. Иимэ ба... леэжэ байһан Андреев бэрсээ үгөөд (абаагүйдэ ар... тэнсэжэ һалаа

Гурбадахи, дүрбэдэхи һууринуудые залуу шатар... Ильич хоёр хубаалдаа. Шатаршад Мамилов, Цыден... Черноскутов гэгшэд тус тустаа 8—8 очкотойнуудтай бо... түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалса... лобо.

В. М...

ПАРАШЮТ

ДОСААФ-ай па... бай гэшүүд боло... луи хүдэлмэришэд ... хэдэн һара соо ... деевэй хүтэлбэри доро бэлэдхэл гараба. Тус клубта һ... рэгшэ амаралтын үдэрнүүдтэ түрүүшынхеэ парашюдаар б...

Парашютна спортын инструкторнууд болоһон ЛВРЗ-ай... шэд Геннадий Ильков, Владимир Данилов, Борис Чистяк... рагшадай парашюдаар буухыень шалгаһан байна.

Зоригтой парашютистнуудай дунда басагадшье бии. ... Люда Красноперова, Лида Ревякина гэгшэд Улаан-Үдын ав... дэлмэришэд юм. Тэдэнэр шадабариин талаар хүбүүдһээ ду... хэлтэй байһанаа харуулба.

Парашюдаар түрүүшынхеэ бууха гээшэ тон харюусал... ды тиимэшье һаань, эдэ залуушуул зоригтойгоор сэнхир ... һөө шубууд шэнги доошоо шуужайжа, амжалтатай һайн ...

О. МИ...

Улаан-Үдэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: республикын колхознигуудай конференциин хүдэлмэри тухай мэдээсэл. Совет-чехословак хамтын мэдүүлгэ. Совет-чехословак хани барисаанай митинг дээрэ нүхэд Л. Свобода, Г. Гусак гэгшэдэй хэлэһэн үгэ.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Һайн удха шанартай байхын түлөө» гэһэн Р. Агишевай корреспонденци. «Хүбүүнэй уялга» гэһэн А. Рыжковой зураглал. «Артелиин ударидагша» гэһэн А. Деригдазовай очерк.

Гурбадахи хуудаһанда: Москвада болоһон совет-чехословак хани барисаанай митинг дээрэ КПЧ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Г. Гусагай хэлэһэн үгын түгэсхэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: спортын һонин. Хилын саанаһаа абтаһан ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Сагай уларил

Улаан-Үдын авиаметстанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай бага зэргэ үүлэтэй байха, саһа бороо орохогүй. Баруун хойноһоо һулаханаар һалхилха. Хойто ба Байгал шадарай аймагуудта 2—7, бусад нютагуудта 2—3, Улаан-Үдэдэ һүниндөө 10—12, үдэрынь 0 градус хүйтэн байха.

СЭНХ... ЭКРАНУУ...

УЛААН-УДЭ ХАРУ... часһаа «Холо, ойрын ... дамжуулга. 19.15 мину... бүүдтэ зорюулагдаһ... нүүд. 19.45 минутаһ... нинэй ябаһан нап... даар» гэһэн дамжуу... хэлэн дээрэ). 20.0... «Вертолет тухай хө... ноочерк. 20.25 минут... гэһэн телевизионно ... һаа 00.30 минута хүр... һаа дамжуулга. 21 ... торхи һонин. 21. ... хоккей наадалгаар СС... рүү һуури эзэлхын ... һэн мүрысөөн дамжуу... дэ «Динамо» (Москва)... командануудай наад... ха. 22.55 минутаһаа ... ленинскэ һуралсал ... жуулга. 23.25 минута... рай зүрхэн» гэһэн ура... телевизионно фильм ... рянь).

Редактор
Ц. Ц. ЦИБ...

ГАЛСАН...

Гомбожап Дор... сагһаа урид наһа ... дань ехээр шанал... наа тэрэнэй һамга... кын ахамад эконо... ренова Х. Ц.-да, б... тэнь Улаан-Үды... угаадаг фабрик... гаан, партийна, пр... эмхинүүд мэдүүл...

Манай адрес, телефон...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редакто... приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. ре... 82-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секрета... отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйст... 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышл... строительства—61-35, советского строительства и бы... культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—... формации—34-05, общественная приёмная—58-62, ... бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.